

Library of Congress
Periodicals Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60603
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVI

Price 20 c.

Chicago, Ill. — Antradienis, Tuesday, November 20, 1979

Nr. 270

IRANO MULA ISLEIDO TRYLIKA AMERIKIEČIŲ

“AUŠRA” (No. 16) PERSPĖJA APIE “NAUJĄ RUSINIMO ANTPLŪDĮ”

Neseniai Vakaruose gautas naujas Aušros numeris plačiai aprašo “naują rusinimo antplūdį” ir skelbia jau anksčiau išsiviję pasiekusius SSRS švietimo ministerio Jeliutino slapto rekomendacijų rusų kalbai plėsti santraukas. Vedomajame “Jubilėjui artėjant” primenama ateinančių metų sukaitys — “1980 m. suėis 40 metų, kaip nuo 1940 m. vasaros, Lietuvą okupavus Sovietų Rusijai prasidėjo antroji “tamsos ir spaudos draudimo gadynė”, be laisvo spausdinto žodžio, kaip ir 40 metų po 1863 metų sukilimo.

Aušra pateikia konkrečių duomenų apie Lietuvos mokslo istaigų rusinimą. 1979 m. vasario 27 d. įvykusiame žemės ūkio akademijos posėdyje, pravestame rusų kalba, nutarta, kad ateinančiais metais kai kurios disciplinos bus dėstomos rusiškai; per metus kiekvienas studentas turės rusiškai parašyti kursinį projektą arba gamybinės praktikos ataskaitą; kai kurie komjaunimo organizuojami mitingai bus pravesti rusiškai ir t. t. Nuo rusinimo akcijos vis labiau nukentčia lituanistinė literatūra. Vagos leidyklos “Lituanistinės bibliotekos” serija, jau anksčiau apribota mažais tiražais ir cenzorių apkarpyta, pradėsama “palaidoti”. Neišeis kelerius metus ruošta Jono Brekūno raštų rinktinė, nei Vagos kataloge jau paskelbta Dusburgo kronika.

Pasak Aušros, kovo mėn. Lietuvos periodinių leidinių redakcijos gavo nurodymą kuo mažiau rašyti apie Vilniaus universiteto 400 metų jubiliejų. Sukaktuvių proga buvo planuota išleisti vieno iš universiteto profesorių ir rektorių Alberto Kojelavičiaus Vilykio (1609-1677) stambia, dvitome Lietuvos istoriją, jau daugiau kaip prieš dešimt metų išverstą iš lotynų kalbos. Knyga jau buvo spausdintų surinkta ir sustatyta į spausdinimo mašiną, bet joje buvo užtikta stoka pagarbos “vyresniajam broliui”. Pagrindinį knygų “duobkasio” vaidmenį suvaidino Jonas Aničas — jis pagalbos kreipėsi į “šių dienų muravjovą”, LKP antrąjį sekretorių Dybenką, ir Lietuvos istorijos raidės spausdintuve buvo išbarstyta. Kai kurie Vagos leidyklos žmonės buvo nubauti už mėginimą išleisti tokią knygą. “Šitaip pagerbtas senasis Vilniaus universitetas”, komentuoja Aušra.

Savo mirties išvakarėse parašytame atviraime laiške LKP

CK pirmajam sekretoriui P. Griškevičiui (1979.3.15), a. a. kun. Karolis Garuskas išsamiai ir aštriai kritikuoja Lietuvai 1940 m. užgožtą sovietinę santvarką. Jis pasmerkia istorijos klastojimą, kovą prieš religiją, moralės smukdymą, prievartinį rusinimą. Laišką Garuskas baigia šiais žodžiais: “Gerbiamas sekretoriau, visi Lietuviai Tautos Myletojai laukia, kad jūs Lietuvą gintumėte, o ne ją paduotumėte”. Kitame atviraime laiške Tiesos redaktoriui A. Laurinčiui (1979.3.25) kunigas Garukas protestuoja prieš tame dienraštyje paskelbtą Bendraus ir Kaunecko straipsnį “Veidas be kaukės”, kuriame “pūvais drabstomas Balys Gajauskas”, ir nurodo straipsnio šmeižtus bei melus. Gajauskas, rašo jis, “jau tapo Lietuvos kančių simboliu”. Šį laišką pasirašė ir Helsinkio grupės narys, kun. Bronius Laurinavičius, bei vilniečiai Gedas, Albinas, Pranas, Sevilijus, Sasnauskas, Subačius, Šakalys, Terleckas, Volungevičius.

Aušroje spausdinama ir Viktoro Petkaus biografinė apybraiža, kuri šiek tiek skiriasi nuo Aušros Nr. 13 paskelbtų biografinių žinių. Skelbiama apie buvusį politiką, Jono Matuzevičiaus (48-50 m.) ir Broniaus Purlio (56 m.), persekiojimą. Matuzevičius, 25 metus iškalėjęs gulaguose, grįžo į Lietuvą 1978 m. rudenį ir apsigyveno pas seserį Panevėžyje, kur jis dirbo pašte staliumi. Po poros savaičių jo registracija buvo panaikinta ir saugumas panaikino, kad jis dešimties dienų bėgė išvyktų iš Lietuvos. Taip pat pasielgti ir su Purliu, iškalėjęs 25 metus ir sugrįžęs į Panevėžį š. m. kovo 7 d.

Jau 32 metus lageriuose vargstantčio Petro Paulaičio gyvenimo mozaika papildoma keliais jo laiškais iš 1976-1977 metų. 1977 m. du “svečiai” iš Vilniaus ragino jį rašyti malonės prašymą, nes, girdi, “gana sėdėti”. I tai Paulaitis atsakė, jog ne jis “kalta, kad rusams prireikė Lietuvos” — greičiau jie kalti, “atimdami pusę gražiausio mano gyvenimo vien už tai, kad aš atlikau savo prideramą piliečio pareigą savi laisvai nepriklausomai Tėvynei Lietuvai, kurią pripažino ir Sovietų Sąjunga...”

Savo 1978 m. liepos mėn. pareiškime Baltarusijos ir Lietuvos KP pirmiesiems sekretoriams, Pelesos apylinkės, Varenovo rajono lietuviškų kaimų gyventojai protestuoja prieš lietuviškos kultūros slopinimą ir lietuvių persekiojimą. 246 pasirašiusieji prašo, kad Pelesoje būtų įsteigta vidurinė mokykla lietuvių dėstomąja kalba, sudarytos sąlygos kultūrinei veiklai, nutraukti visi lietuvių persekiojimai bei varžymai, ir tikintiesiems grąžinta Pelesos bažnyčia.

Lapai jau nukrito ir baigiasi paskutinės šiltos rudens dienos.

PASAKOJAMA, KAD SPORTININKAS VLADAS ČESIŪNAS PASIKORĖ

NEGALĖJES PAKESTI SUDAUŽYTOS GALVOS
SKAUSMŲ, DIDELES GEDOS

CHICAGO, Ill. — Iš pavergtos Lietuvos grįžusi viena moteriškė pasakoja, kad ji girdėjusi apie Vladą Česiūną pasikorimą. Niekas šitą žinią atvežusios moters vardo neduoda, bet kartojama, kad tikrai taip yra. Vieną lietuvišką radijo valandėlį pakartojo žinią apie Česiūno pasikorimą.

Tvirtinama, kad jis negalėjęs pakesti galvos skausmų, kuriuos jam sukėlė čekisto smūgis į galvą. Jis atsimena, kad buvo išėjęs į mokyklą, bet kas atsitiko po to: jis jau nežino — kaip jis buvo patekęs į mašiną ir parvežtas į pavergtą Lietuvą. Jam dar buvo didelė gėda, kai paskaitė pakeistą pareiškimą. Be to, gydytojai nepajėgė galvos skausmų sumažinti.

Popiežius rengiasi skristi į Turkiją

ROMA, Italija. — Sekmadienį popiežius Jonas Paulius II pareiškė, kad šio mėnesio pabaigoje jis rengiasi skristi į Turkiją pasitarti su vyriausiu turkų bažnyčios galva apie galimą krikščionių bažnyčios suartėjimą ir vienybę. Popiežius norėtų, kad dvi bažnyčios, keliolika šimtmečių nepajėgusios rasti bendros kalbos, dabar bandytų suartėti. Popiežius yra įsitikinęs, kad dabar esąs geras laikas suartėjimui.

Didelė turkų dalis priklauso musulmonams. Jūs dabar bando paveikti mulos, kurie seka Koraną pagal mulos Chomeini interpretaciją. Tie mulos ne tik neša nesantaiką pačių musulmonų tarpe, bet bando juos nuteikti prieš krikščionis. Matyt, popiežius bandys tai naujai įtakoti pastoti kelią.

Admirolas Hyman Rickover, atominio laivų pradininkas, pareiškė, kad baimė dėl atominės radiacijos yra nepagrįsta, taip, kaip prieš šimtą metų žmonės bijojo elektros šviesos, kai elektros lemputė išrado Thomas Edisonas.

Nėra taisyklių prieš terorą

Chicagos universitete kalbėjo Valstybės departamento pareigūnas Anthony C. E. Quainton, prez. Carterio paskirtas kovoti prieš terorizmą ir koordinuoti veiklą su apie 30 agentūromis. Jis parodė, kad nėra specialių taisyklių kovojant su terorizmu. Ekonominės sąlygos prieš Iraną nedavė jokių rezultatų. Jis niekada negalėjo pasakyti dėl tolimesnės krizės Iraną eigos. Tikrumoje ant Chomeini yra atsakingas už JAV ambasados Teherane užėmimą. Nuo jo priklausys ir terorizmo atomazga.

Izraelis pasiūlė naują kompromisą

JERUZALĖ, Izraelis. — Izraelio premjeras praeitą sekmadienį pasiūlė naują kompromisą kairiojo Jordano upės kranto žemių klausimui išspręsti. Izraelis negali susitarti su Egiptu ir Jordanija dėl žemių Samarijoje. Nesutarimai ejo 34 akry žemės, vadinamos Elon Mores. Ten yra svarbus kalnas, kuri galėtų dalytis pusiau. Izraelis sutiktų atiduoti Jordanijai. Be ginas pareiškė, jog tai būtų pasakutinis kompromisas, jokių kitų nuolaidų negalima laukti iš Izraelio.

Kilęs menų striaikas taip pat kelia nerimą Izraeliui. Merai, protestuodami prieš Nablus mero suėmimą, paskelbė streiką ir atsisakė dalytis su kitais. Ambasados mašinistė Catherine Gross paskambino motinai ir pasakė, kad ji jau laisva ir netrukus grįš į Ameriką.

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris, patyręs apie Chomeinio įsakymą ambasados tarnautojus traukti teisman už šnipinėjimą, reikalavo, kad visi amerikiečiai būtų tuojau paleisti. Dar pakartojo ankstesnį pareiškimą, kad JAV laikys atsakingais visus tuos pareigūnus, kurie prievartauja diplomatus, ambasados tarnautojus ar JAV piliečius.

Prezidentas Carteris apgailestauja, kad mulla Chomeini, nekreipdamas dėmesio į tarptautinius susitarimus, lauko įstatymus ir prievartauja krašto gyventojus.

— Vietnamo kariai norėjo įsiveržti į Tailandą ir išduoti stovyklose esamus Kambodijos karius.

— Sekmadienį įvyko 400.000 ispanų mitingas premjerui A. Suarez pagerbti.

DU NEGRAI IR VIENA SEKRETORĖ PIRMADIENĮ JAU BUVO ROMOJE

LIKUSIUS AMERIKIEČIUS MULA RENGIA SI
TEISTI PAGAL ISLAMO ĮSTATYMUS

TEHERANAS, Iranas. — Sekmadienį viena moteris ir du juodžiai, buvę marinai, saugojusieji Amerikos ambasadą Teherane, buvo perduoti Irano užsienio reikalų ministerijai, o pirmadienio rytą jau išskrido iš Irano ir pasiekė Kopenhagą, iš kur keliaus į Romą, — sako oficialūs pranešimai.

Juodaodžiai Amerikoje visą laiką baltųjų buvo skaudžiai, todėl juos visus ir išleidiame, — pareiškė mulla Chomeini. Pirmadienį mula išleido dar dešimt amerikiečių. Ten buvo dar šeši juodaodžiai ir keturios moterys. Pirmieji trys jau pasiekė Romą, o dešimties likimas pirmadienio rytą dar nebuvo žinomas. Manoma, kad pirmadienį ir šie paleistieji pasieks Romą ar kurį nors Turkijos aerodromą.

Visi kiti amerikiečiai bus teisiami už šnipinėjimą pagal islamo įstatymus. Kada jie bus teisiami — tuo tarpu niekas dar nežino. Svarbiausia, jie bus teisiami ne pagal veikiančius įstatymus, bet pagal islamo įstatymus.

Irano studentai, įsiveržę į ambasados rūmus, surado visą eilę dokumentų. Tuos dokumentus studentai pagrobė, išsinešė, išsivertė į irančių kalbą ir privers suimtuosius aiškintis. Pagal veikiančius tarpvalstybinius susitarimus, diplomatai neteisiami. Bet Chomeini teisia, kad jie bus teisiami pagal islamo įstatymus.

Visa eilė užsienio atstovų patarė mulai Chomeini neteisti diplomatų, bet mulla nekeičia nusistatymo. Jam primena, kad Amerika galėtų suimti didesnę skaičių Amerikoje veikiančių Irano diplomatų bei piliečių, bet JAV to nedaro. Irano ambasada ir šiandien laisvai veikia Amerikoje.

Italija pasiekusieji trys tremtiniai nepasakoja apie gyvenimą ambasadoje ir dviejų savaičių areštą. Jiems įsakytą pirmą informuoti savo viršininkus, o vėliau kalbėti su kitais. Ambasados mašinistė Catherine Gross paskambino motinai ir pasakė, kad ji jau laisva ir netrukus grįš į Ameriką.

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris, patyręs apie Chomeinio įsakymą ambasados tarnautojus traukti teisman už šnipinėjimą, reikalavo, kad visi amerikiečiai būtų tuojau paleisti. Dar pakartojo ankstesnį pareiškimą, kad JAV laikys atsakingais visus tuos pareigūnus, kurie prievartauja diplomatus, ambasados tarnautojus ar JAV piliečius.

Prezidentas Carteris apgailestauja, kad mulla Chomeini, nekreipdamas dėmesio į tarptautinius susitarimus, lauko įstatymus ir prievartauja krašto gyventojus.

1.5 milijono metų pėdsakai

1978 m. Kenijos muziejus užtiko hipopotamų ir žmogaus pėdas šiaurinėje krašto dalyje prie Turkana ežero. Pėdos buvo išpaustos į tirštą dumblą, kuris išlaikė ryškius pėdsakus iki mūsų laikų. Tolimesnius kasinėjimus ir tyrimus darė Yale ir Kalifornijos universitetų archeologai ir antropologai. Jie nustatė, kad tos pėdos buvo įmintos prieš 1.5 milijono metų.

Mokslininkai nustatė, kad tas žmogus buvo 5 ar 5.5 pėdos aukščio ir svėrė apie 120 svarų. Iš iškastų tuolaikinio žmogaus griaučių nustatyta, kad jo kaukolai buvo stambesni ir tvirtesni. Jie turėjo mažiau smegenų, bet jau tada vaikščiojo stati.

Floridos demokratai palaiko prez. Carterį

Sekmadienį įvyko Floridos demokratų konvencija St. Petersburgo mieste. Joje buvo prarasti “šiaudiniai” balsavimai. Už prez. Carterio kandidatūrą balsavo 1.114 delegatų, o už senatorių Kennedį tik 351. Devyni delegatai nuo balsavimo susilaikė. Demokratų nacionalinė konvencija bus kovo mėnesį St. Petersburg mieste.

Floridos respublikonų konvencijoje Orlando mieste tuo kuoose rinkimuose laimėjo buv. Kalifornijos gubernatorius Ronald Reagan, gaudamas 36% balsų, John Connally 27%, George Bush 21% ir Philip M. Crane 14% balsų. Respublikonų nacionalinė konvencija bus liepos mėnesį Detroitė.

Illinois respublikonai posėdžiaus kovo mėn.

SPRINGFIELD, Ill. — Illinois respublikonai turės 102 delegatų partijos nacionalinėje konvencijoje. Gub. Thompsonas pareiškė, kad jis nekandidatuos į Baltuosius Rūmus, o viceprezidentas paaiškėja tik konvencijos metu. Tuo tarpu jis jokio kandidato nenataiko ir niekam pažado neduoda.

Gub. J. Thompsonui šitai tvirtina, kad dabar pirmaujantis kandidatas, buv. Kalifornijos gubernatorius Ronald Reagan rinkimus pralaimėtų, kaip juos pralaimėjo senatorius B. Goldwateris.

Daugelis nepatenkinti prezidentu, nes jis taip greitai pradėjo daryti nuolaidas. Jeigu jau įsaldė Irano aukso atsargas, tai taip ir turėjo laikytis, o dabar Irano diplomatams leidžia naudotis Amerikos bankuose esančiais Irano pinigais. Bijoma, kad prezidentas nepadarė daugiau nuolaidų, mulai Chomeini.

KALENDORĖLIS

Lapkričio 20: Maksencija, Feliksas, Andė, Guoda, Jovydas.

Saulė teka 6:44, leidžiasi 4:47. Oras šiltas, liis.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIMĖ

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausio mokslo žinių populiarus perteikimas
JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

ALKOHOLIZMO TVANAS SKANDINA MUS

Neqali išmintingas žmogus per alkoholi
laimėti centą, o gali pralaimėti šimtinę.
(Mediciniška tiesa)

Alkoholis kepenų ligi gali-
ma suskirstyti į tris pogrūpes:
1. riebios kepenys (fatty liver),
2. alkoholinis kepenų uždegimas
(alcoholic hepatitis) ir 3. alko-
holinis kepenų susitraukslėjimas
— suvyrinimas (cirrosis-cir-
rhosis, pagal prancūzų gydyto-
ją — tokią ligą aprašiusį — La-
enne's cirrhosis).

Alkoholinis riebios kepenys
yra labai dažna geriančiųjų li-
ga. Tai praeinanti kepenų negė-
rovė, jei žmogus liaunasi girta-
vęs. Priešingu atveju, žmogus
susitraukslėja reciau pasitaikančij,
bet daug sunkesnių kepenų ne-
gerovę: kepenų uždegimo ir po
to ateinančio jų susitraukslėjimo
(cirrosis). Visos tos trijų rūšių
kepenų ligos yra sukeliamos
girtavimo. Yra nustatyta, kad
kiekvienas girtaujantis yra
kada nors turėjęs, jei dabar ne-
turi, riebias kepenis. Kepenų
suvyrinimo laipsnis esti įtako-
jamas maisto, nutukimo, pri-
gimty (genetic) jėgų. Vieno-
gičiausia riebių kepenų priežas-
tis yra chroniškas girtavimas.
Mat, tada gaunasi kepenyse at-
sitraukslėjimo triglyceridų (tokia
rūšis riebalų).

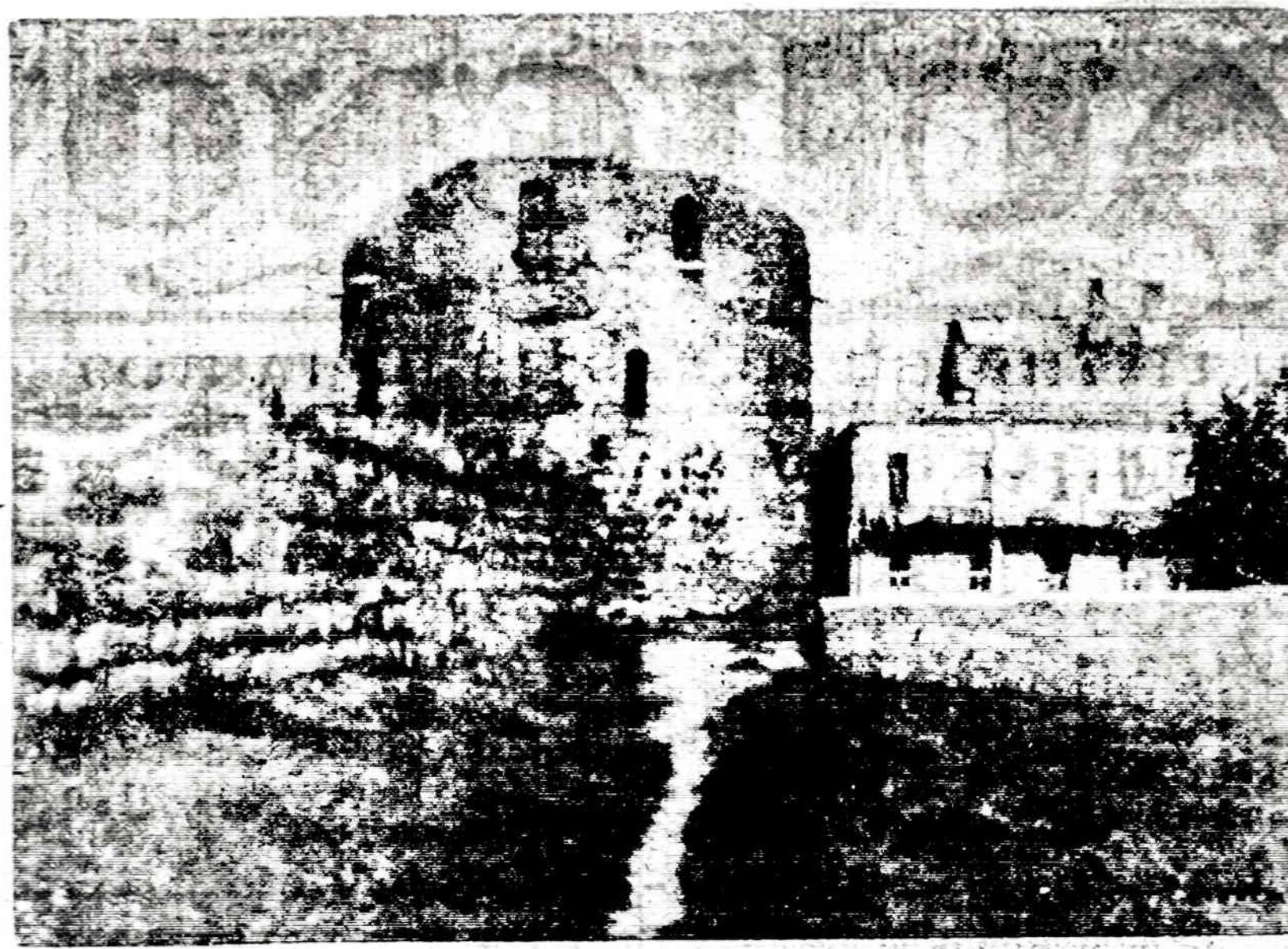
Alkoholinis kepenų uždegi-
mas pas geriančiuosius svaiga-
lus atsiranda nuo 25% iki 50%.
Kiek reciau pasitaiko kepenų su-
sitraukslėjimas (cirrosis). Įdomu,
kad net didžiausių girtuoklių
tarpe sunkies kepenų ligos pasi-
taiko tik pusel taip girtaujan-
čiųjų (50%). Kepenų uždegi-
mas ir jų susitraukslėjimas (ci-
rrosis) yra dvi viena su kita la-
bai artimai susijusios alko-
holinės kepenų negėrovės. Tas gy-

dytojų įrodyta darant kepenų
tyrimą išėmus jų maža dalelę
(biopsy), arba tiriant lavono
kepenis.

Iki šiol medicina dar nežino
priežasties, kodėl kai kurie sun-
kūs girtuokliai neserga sunkio-
mis kepenų ligomis. Nesusekta,
kad tokiame susirgimui turėtų
įtakos maistas, visuomeninė pa-
dėtis, prigimtos jėgos ar aplin-
kos įvairumas. Tik viena tiesa,
pas girtuoklius susekta: tie al-
koholikai apturi kepenų uždegi-
mą ir po jo sekantį kepenų su-
sitraukslėjimą, kurie išgeria al-
koholio (ethanol) po 160 gramų
(stiklinė 200 gramų) ar dau-
giau per dieną ir taip geria per
penkis ar 20 metų. Ateityje pa-
kalbėsime apie kiekvieną iš trijų
čia minėtų alkoholinių kepe-
nų ligų.

ISVADA. Dag gyvenome laikus,
kada viskas keičiasi iš pagrindų.
Dvasiškai, jei jie nori išlik-
ti, turi imtis reikiamos veiklos,
paliove nenorinčius eiti dangun
juos ten veste vesti. Pats žmo-
gus turi tapti sava asmenybe,
tokiu žmogui kuris sugebėtų
pats be jokių tarpininkų sau ge-
rovę kurti čia ant žemės ir po
mirties.

Turi keistis ir mūsų nesveiki
įpročiai: liaukimės girtavimu
krauti centus šokių šventei, o
prarasti šimtus — tūkstančius
per nesveikų kepenų mūšikius.
Turi lietuvis tapti sau žmogumi:
apsieiti be svaigalų. Mūsų
tauta maža, o kiekvienas mū-
šikis yra mums neįkainojama
vertybė. Parengimams sudėki-
me lėšas apsidami be svaigalų.
Tuomi mes įrodysime, kad esa-

Kauno pils

me kultūringos tautos vaikai.
Dabar gėda save girtą rodyti
kultūringiems svetimtaučiams.
Turėtų pranykti visi girtavimo
sašai nuo 69 gatvės Čicagėje,
apie kuriuos taip iškilmingai ir
pagarbiai rašo katalikiškoji
spauda (sic!) Negi Popiežių
prašysime užtarimo, kad apsi-
gynus nuo alkoholinės propa-
gandos katalikų dienraščiuose.
Išmintingam to užtenka, o kito-
kį nė su kuo iš tavernos neiš-
prašysi.

PASISKAITYTI! Treatable Li-
ver Disease, McJaw Laborato-
ries, Irvine California 92714.

STENKIMĖS TEISINGU
ATSAKYMU PASINAUDOTI
PARALYZIAUS (STROKE)
ISVINGIMAS

KLAUSIMAS. Prašau Gerb.
Daktarų paaiškinti kiek dau-
giau apie stroką (paralyžių),
kurį gavo mano brolis, ir ar šio
rečiau jam padėti ir kiek dau-
giau apie jo ligą jam paaiškinti.
Kas jis yra ir kaip galima jo
išsisaugoti? Ačiū iš anksto.

ATSAKYMAS. Stroka (smū-

gis lietuviškai) yra plyšimas
kraujo gyslos (arterijos) sme-
visada esti sėkmingas stroko
gydymas. Daug išmintingiau el-
gsis tas žmogus, kuris užbėgs
strokui už akių. O užbėgti gali
tik išmintingas, asmenybe su-
normalėjęs, jausmais susitvar-
kęs asmuo. Tai ne juokų darbas,
o viso gyvenimo normalaus žmo-
gaus elgesys. Štai jis,

Nori išvengti stroko imk vi-
su 100% išpildyti sekancius ko-
voje su skleroze dalykus. 1. Su-
normalink perdidelį svorį, veng-
damas riebalų, saldumynų, mil-
tinių — krakmolinių valgių, už-
sisėdėjimo ir nervinimosi. 2. Su-
normuok savo pakeltą kraujo-
spūdį, nevartodamas valgomos-
ios druskos, nesijaudindamas,
numušdamas perdidelį svorį ir,
reikale, imdamas atsakančius,
gydytojo žinioje būdamas, vais-
tus. Pakeltas kraujospūdis yra
viso gyvenimo liga — jis nepa-
gydomas, tik sukontroliuojamas.
Už tai nemeskit gydymo po kai-
kurio laiko, o turėkite ištver-
nės kovoti su pakeltu kraujo-
spūdžiu visą savo gyvenimą. Ta-
kova palyginti bus vienas nie-
kis su apturtu stroku, kuris
atsiranda kaip paseka pakelto
kraujospūdžio. 3. Gydykis cu-
kraliga. Nežinau ar ją turi, už-
tai, kaip ir kraujospūdį, tikrin-
kis reguliariai būdamas gydyto-
jo žinioje. 4. Sumažink iki nor-
mos savo kraujo riebumą (tri-
glyceridus, cholesterolį, uric acid,
cukrą...). 5. Neuzsisėdėk būda-
mas pensininkas smuklėje bei
prie kortų stalo; judėk, krutėk,
darbuokis kito gerovei. Nes mes
tik tada dievams panašėjame,
kai kilam gerus darbus darome.
Pensininko didžiausioji medicini-
ška nuodėmė yra nieko nevei-
kimas, tariant, kad "jau savo
atidirbau". 6. Dėl uodo spar-
nos nesijaudink. Visada ramus būk,
artimui tik talkink ir joki būdu
jam nekenk. Toks elgesys užti-
krins ramų gyvenimą, gerą ape-
titą ir saldų miegą. 7. Būtinai
susitarkyk savo kraupo rūgš-
tumą (uric acid) — podagra ta-
liga vadinasi (guot). J. žudo
žmones lygiai stipriai kaip ir
perrieus kraujas. 8. Reikiamus
vaistus naudok tik tada, kai nus-
tosi rūkyti, girtauti, kavą gerti.
Kitaip elgiantis — jokie vaistai
ligoniui netalkins, tik ligoninėms
ir garbtoriams didis banke są-
skaitas, dar kiek žaliųjų tekus
gydytojų su dvasiškiu. 9. Svei-
ku maistu vyk skleroze ir pa-
dargą tolyn nuo savęs: valgyk
vaisius, daržoves, šaltymus kiau-
šinių (be trynių), liesą pienu,
vištienos — kalakutienos butjo-
nų ir mėsą be odos valgydamas,
žuvį (jei neturi rūgštaus krau-
jo — podagros) naudok gausiai
— tik neriboj. Jei turi rūgštų
kraują — nenaudok jūros gyvių
(silkių, šrimpsų, vėžių, visokios
žuvių), kavos, arbatos, svaigalų,
vidaus organų (kaip smegenų,
kepenų, inkstų...). Taip pat ir
raudonos mėsos turi vengti vi-
si tie, kurie turi rūgštų kraują
ir kurių cholesterolis su triglyce-
ridais yra aukštes. Visais svei-
katos reikalais tikišės su savu
gydytoju. Dabar mės dažnai

taupome pinigų graboriui, o
nebėgame ligai už akių reikia-
mai su gydytoju nesitardami.
Dabar dažnas skambina ir sa-
ko: — "Sutino ranka, patark
kas daryti, pas gydytoją eiti ne-
noriu..." Arba vėl kitas: —
"Mano žmona atneš tyrimus
mano kraują — aš nenoriu eiti
pas gydytoją; tamsta pažūrėk
ir patark..." Taip ir nebėgama
ligai už akių per visokeriopą
mūšikių tamsumą. Ko gero dar
gydytoją iškiliojama — kam
jis patariąs be deglinės ruošti
parengimus, be rūkalų apseiti
koncertuose. Žinoma, iš tokios
elgsenos gaunasi vien tik stro-
ko giltinei naudos. Už tai tiesa
yra, kad daugelis pasauktų, o
maža išrinktų. Už tai mes visi
stenkimės taip sava asmenybe
suzmointi, kad pajėgtume di-
dinti išrinktųjų eiles. Žinoma,
neturime savų vaikų pamiršti
Juos reikia išrinktųjų eile pa-
ruošti trejopai elgiantis: 1. Žmo-
niškai juos mylint; 2. tinkamai
jų elgesius ribojant ir 3. lei-
džiant jiems normaliai — na-
tūraliai, o ne katalikiškai, ko-
munistiškai, demokratiškai ar
respublikoniškai bei dar kaip
kitaip, vystytis.

Kaip matome, su stroku (smū-
giu) kova yra viso amžiaus sun-
kus darbas žmogui. Už tai tik
išrinktieji pajėgia virš minėtus
reikalavimus išpildyti visu sa-
vu gyvenimu, o ne vien tik vie-
nai?kitai dienai prisimenant sa-
vas, kaip tikro žmogaus, parei-
gas. Sėkmės išrinktiesiems. Dar
didelio ryžto nepajėgiantie-
siems, idant pagaliau ir jie pri-
sišlietų prie išrinktųjų eilės.

ADELĖS DUOBLIENĖS SVEIKO MAISTO RECEPTAS

Adelė Duoblienė

Daržovių lapų paruošimas
atsargai

Daržovių lapai naudojami
šie:

Spinatai, chards, kiniški ko-
pūstai, porai, salierai, collards,
kale, broccoli, mustard greens
(garstycapiai), ridikėlių, burokėlių,
ropių, kalaropių, grūktų,
cikorių.

Darbas:

Lapus greit šaltu vandeniu
nuplauti, ilgai juos nemirkant.

Vidutiniai susmulkinti. Indely-
je su dangčiu, labai mažame
kiekyje vandens užvirinus, su-
dėti dalį lapų ir juos 2-3 minu-
tes ant stiprios ugnies apšutinti.
Karšti garai sulaukia enzymų
veikimą ir sulaukia nuo miner-
alų nutirpimo, bei išsilaiko žalia
— natūralią spalvą. Greit atšal-
dyti ir perleisti per blenderį. Pa-
sūdyti mažu kiekiu druskos ir
užsaldyti ledų šaldymo indeliuo-
se, keturkampiais gabaliukais.
Sudėti į plastikinius indelius ar
maišelius. Laikyti ledinėje
(Freezeryje) iki reikiamo nau-
dojimo.

Naudojami sriuboms, padar-
žams ir drebučiams prie salotų,
varškės ar vaisių. Tyrsriubei pa-
ruošiamas paukštienos sultinys
užtiršinamas sojos ir miltų
mišiniu, užbaltintas pienu. Į
verdantį sultinį sudedami keli
gabaliukai užsaldyti susmul-
kintų lapelių. Uždengti dangte-
liu ir trumpai užvirinti, kad ne-
sunaikinus vitaminus.

Dalis vitaminų sunyksta, ku-
rie yra karsčių neatsparūs, bet
vistik daugumas išlieka, pris-
laikant aukščiau nurodytų pa-
ruošimų.

Pastaba: Jei sriubos baltina-
mos su beriebaliniais pieno mi-
lukais, reikia pridėti truputį aly-
vos. Tada alyva pagerina kal-
cijaus paėmimą ir tiptancijų
riebaluose vitaminų A,D,E ir K.
Taip pat gerina tulžies veikimą
ir atlieka kitus naudingus keiks-
nius.

Neturint paukštienos sulti-
nio, galima idėti susmulkintas
ar sumaltas keptos ar virtas
paukštienos, ar nuo keptos
paukštienos drebučių.

Kariuomenės atkūrimo sukakties minėjimas

Nepriklausomos Lietuvos Ka-
riuomenės atkūrimo 61-ųjų me-
tų sukakties minėjimas rengia-
mas 1979 m. lapkričio mėn. 25 d.,
sekmadienį, Jaujinio Centre,
5620 So. Claremont Ave.

Iškilmingos pamaldos 11 val.
Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Pa-
maldų metu koplyčioje giedos
iškilnieji solistai Margareta ir
Vacys Monkal. Vargonais gros
muz. Manigirdas Motiekaitis.

Chicagoje ir jos apylinkėse
lietuvių organizacijos su savo
vėliavomis, nariais ir visais le-
tūvių visuomenę kviečiamą daly-
vauti mūsų kariuomenės atskū-
rimo šventės minėjime.

Organizacijų vėliavas su as-
ta prašome atvykti į Jaujinio
Centrą š.m. lapkričio mėn. 25 d.
10.45 val. ryto.

Skyriaus Valdyba

Arthritis Sufferers

Now, Get relief

for painful inflammation

and protection for your stomach!

For minor arthritis pain, Arthritis Pain

Formula has 50% more medicine than

ordinary headache tablets. Plus two

anacids for double stomach protec-

tion. Try Arthritis Pain Formula, the

arthritis specialist, from the makers of

Anacid.

For the woman
who's at the heart of
her family's finances.

You can't afford to be wrong.
Because if you're in charge of
the family budget, you're
making decisions about the
future, too.

And that's where U.S.
Savings Bonds come in. Buy
them through your bank. Or
encourage your husband to
sign up for the Payroll Savings
Plan where he works.

That way, while you're
meeting the day-to-day ex-
penses, you'll still be building
a more secure future for your
family.

U.S. Savings Bonds. For
the woman who really knows
a good bargain.

Now U.S. Bonds pay 6% interest when held to
maturity of 5 years (4.5% the first year).
Bonds are insured by U.S. Government.
When needed, they can be cashed at your
bank. Interest is not subject to state or local
income taxes, and federal tax may be
deferred until redemption.

Take
stock
in America.

Join the Payroll Savings Plan.

A public notice of this publication
and the Advertising Council.

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

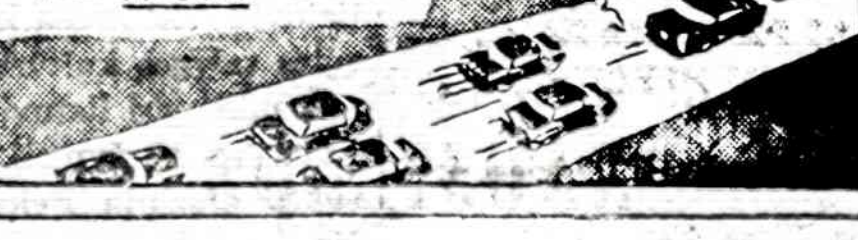
DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED STAY IN
THE RIGHT LANE.

Brežnevas pasisiūlė sujungti Vokietiją

Bet tai nėra dar viskas. Per jos sujungimą Kremlius siekia likviduoti NATO ir Europos sąjungą, laisvųjų valstybių nusi-ginklavimo, jų ir sujungtos Vo-kietijos paglemžimo ir t. t.

Tokią masinę Brežnevas už-suko praėjusią mėnesį būdamas Rytų Berlyne, minint Rytų Vo-kietijai savo gyvavimo trisde-simtmetį. Jis pasisiūlė atitraukti iš Rytų Vokietijos 20 tūkstan-čių karių ir tūkstantį tankų. O jei Vakarų Vokietija išstotų iš NATO, ką ji, remiantis Krem-liu, turėtų ir padaryti, tada Rytų Vokietija išstotų iš Var-šuvos paktą, abi Vokietijos tap-tų neutraliomis valstybėmis ir, žinoma, Kremliaus malone bei jo globoje, galėtų susijungti. Šita proga jis, Kremlius, ati-trauktų visas savo karines jėgas ne vien iš Rytų Vokietijos, bet ir iš Vengrijos, o iš NATO tu-rėtų dar išstoti ir Graikija su Turkija. Kas liečia Vokietijos panosį — Čekoslovakiją ir Len-kiją — tai čia jos, sovietiškos karinės jėgos, pasiliktų ir to-liau. Paaikškindamas savo pro-jektą vakariečiams, Kremlius nepagailėjo jiems ir grasinimų, jei jie nepaklausytų jo. Ypač grąsina dėl JAV laikymo rake-tų Europoje, NATO moderniza-vimo savo apsiginklavimo ir pan.

Agitacija už šitą savo užsimo-jimą Kremlius varo visais jam įmanomais būdais ir priemo-nėmis.

Brežnevo pasiūlymas sukėlė nesibaižiančių kalbų valstybi-ninkams, politikams, spaudai. Kad tai yra Kremliaus imperia-listinės mašinos naujas užsiki-mas, pažįstantiems jį nekyla jo-kių abejonių. Bet kai kurie va-kariečiai valstybininkai bei po-litikai dažniausiai nukalba apie pastarimus su jais dėl apsigink-lavimo, nusiginklavimo, apie vi-są to kontrolę ir pan., nors, at-rod, turėtų jau gerai žinoti, kad, kaip yra nustatyta, milita-riniai Kremlius yra toli pralen-kęs NATO valstybes ir vis gink-luojasi, masės savo karinių jėgų laiko svarbiausiose strateginėse vietose ir tebelenda į gylį ir į plotį. Be to, visur turi savo penktas kolonas ir kitokių talki-ninkų. Į savo imperialistinius reikalus jis yra įkinkęs ir sateli-

tinus kraštus. Dėl sukontroli-a-vimo Kremliaus jo ginklavimo-si reikaluose negali ir kalbų būti. Todėl ir susitarimai su juo yra vien apgaudinėjimas savęs ir kitų.

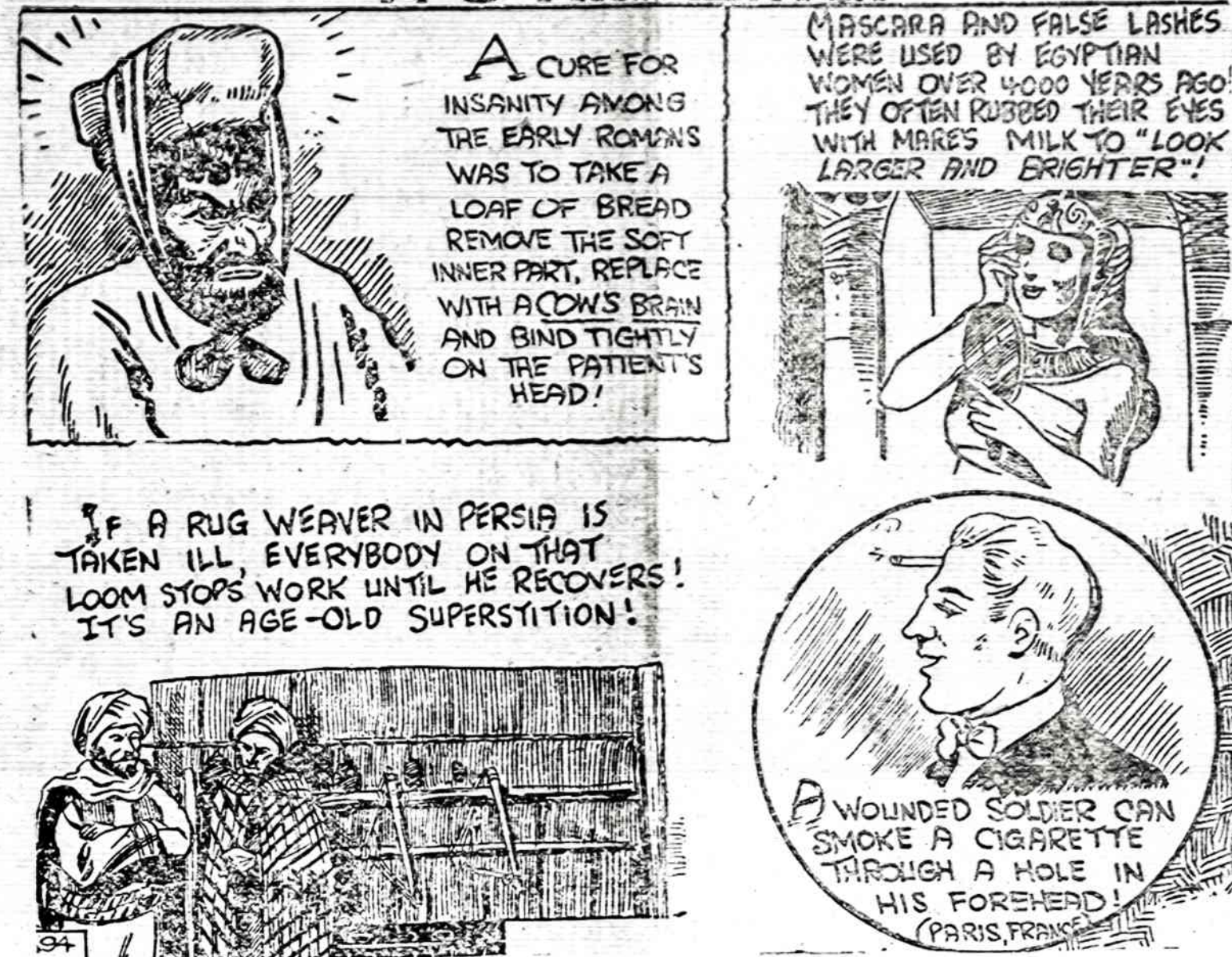
Kiek tenka stebėti, dėl dabar Brežnevo užsuktos Kremliaus imperialistinės mašinos, savo sveiką galvoseną pirmoji paro-dė Didž. Britanijos ministerijai pirmininkė ponia Thatcher. Ji tuoju pareiškė viešai, jog dėl Kremliaus valdovų jau sukurto taip didelio karinio potencialo ir dėl aplinkybės, kad Europoje raudonoji armija išmokyta ir parengta puolimui, tai Europos NATO valstybėms telieka vien-leisti savo teritorijose JAV lai-kyti naujas raketas, patiems modernizuoti savo apsiginklavi-mą ir pan. Ar ir toliau laikysis šito savo pareiškimo ir ar ir ki-tų NATO Europos valstybių galvos bus šitokio nusistatymo, sužinosim po šių valstybių kon-ferencijos gruodžio mėnesį, jei Kremlius neprivers juos anks-čiau tartis. Kinijos dabartinė galva Hua Guofeng, lankydamas praėjusią mėnesį Vakarų Vo-kietijoje, kalbėjo ir apie reika-lingumą stiprios Europos. Būda-mas komunistas jis žino gerai, jog ir Kremliaus valdovai tesu-pranta vieną kalbą savo impe-rijos viduje už jos ribų: šita kal-ba pirmiausiai yra fizinė jėga. Visa kita jiems yra svetima.

Roma seniau paglemždavo svetimas tautas ir kūrė savo im-periją neva pax romana titulu. O dabar, po dviejų tūkstančių metų, panašiai daro raudonieji Kremliaus valdovai. Bet romė-nai buvo savo pavertiesiems daug žmoniškesni, nei šių dienų Kremliaus imperialistai, nors tai ir buvo prieš du tūkstančius metų.

Taigi, jei Kremliaus valdovai būtų iš tikrųjų už žmonijos tai-kingą sugyvenimą pasaulyje, už žmogaus ir tautų pagrindines teises, visa tai turėtų įrodyti konkrečiais faktais bei veiks-mais ir pirmiausia turėtų pra-dėti nuo savo imperijos, jų su-kurtos ir laikomos melu, apgau-le, smurtu, teroru, jėga. Jie turėtų:

1) duoti laisvę pačioms tvar-kytis ne vien rusų tautai, bet ir

IT'S AMAZING!

Marquette Parko Namų savininkų draugijos susirinkimas

Pirm. J. Bacevičius lapkričio 16 d. 8 val. pradėjo susirinki-mą. Pasidžiaugė, kad ketvirtas mėnuo neturime mirusių narių. Įstojo du nauji nariai: J. Vyš-niauskas ir Al. Rimkus.

Praėjo susirinkimo protokolą perskaitė Ang. Katelienė. Pri-mantas be patalų.

Balfui skirta auka. Nepranešė kiek, tik persiuntė Daukieni.

Kalbėjo apie Lithuanian Pla-

visoms kitoms, įjungtoms į taip vadinamą Sovietų Sąjungą, ir į globą paimtoms.

2) turėtų atsiskirti nuo Hit-lerio su Stalinu prieš 40 m. su-darytos sutarties, kuri įgalino rudaį Berlyną ir raudonąjį Kremlį pradėti antrą pasauli-nį karą, visap grobti svetimus kraštus ir t. t. Juk Kremliaus valdovai savo propaganda visa-da kalba už panaikinimą kolo-nializmo, už tautų laisvę bei ne-priklausomybę ir pan. Betgi nie-kad pasaulyje dar nebuvo di-desnės kolonialinės imperijos, kokia šiandien yra taip vadi-na-ma Sovietų Sąjunga. Be to, šiandien ji yra vienintelė. Todėl ir turėtų nuo savęs pradėti.

Duodami laisvę nerusiškoms tautos bei kraštams, jie tur-ėtų atitraukti iš ten ne vien vi-sų rūšių ginkluotą pajėgą, vieš-us ir slapčius agentus, bet ir kolonistus, prigabentus po už-grobimo jų, anų kraštų, paleisti į savo tėviškes dar tebekankina-mus pas save tremtinius, kalin-ius ir visus kitus.

Tokius ir panašius reikalavi-mus Kremlui turėtų neišven-giamai iškelti ir UNO su NATO.

J. Kairys

za Court. Peticiją pasirašė: Na-mų savininkų draugija. Pensi-ninkų sąjunga. Prekybos rūmai ir Suvalkiečių draugija. Turi viltį, kad aldermanas J. Brady palaikys Miesto taryboje ir pa-vadinimas praes.

Greitkelio pinigai prarasti. Būtų gera, kad būtų praversta požeminė (ar virš) transporta-cija į Midway aeroportą.

Ponia Sankienė, ligonių lan-kytoja vadovė, informuoja nuvy-kusius į ligoninę.

Kasininkas pranešė, kad su-rengtame bankete turėta pajamų \$2,543.15, išlaidų \$2,058.17. Tai pelno liko \$484.98.

Parduota 175 bilietai. Daly-vių buvo 210. Valdyba ir sve-čiai gavo bilietus nemokamai. Skaitoma, kad banketas gerai nusisekė.

Išrinkta nominacijų komisija: K. Lesnickas, R. Simokaitienė, K. Juškaitis.

Laiškų skaitymas: gauti pa-dėkos laiški iš pakviestų į ban-ketą svečių.

Pirmininkas ragino būti at-dairiems su "mechanikais" ir pasiūlyti laisvą remontuoti na-mus. Pasiūdo, priviso daug ap-gavikų, kurie taip išnaudoja neapdairius savininkus.

Balzeko muziejus gruodžio 8 d. Vyčių salėje rengia paren-gimą. Prašo lankyti.

Kun. J. Kuzminskas prašo pa-remti Kronikų leidimą. Keturi-os išeis svetimomis kalbomis ir viena lietuvių kalba (penktas tomas). Jų kaina: apie \$80,000. Valdyba teturinti tik pusę to-sumos. Kun. Kuzminskas tvirti-na, kad Kronikos — ryšys su tauta. Kronikos yra įnašas į tau-

MŪSŲ SPAUDOJE

Simonas Daukantas — lietu- viško nacionalizmo pradininkas

Rašytojas Vytautas Alantas pra-dėjo dieninį studiją "Mūsų na-cionalizmo šaltiniai ir pradinin-kai". Dirvos 41. nr. yra at-spausdinta pirmoji studijos da-lis. Atkreipęs skaitytojų dėme-sį, kad "mūsų nacionalizmas" pasididėjęs turizmo eigole kaip valstybingumas arba politinis nacionalizmas, yra toks pat se-nas, kaip ir mūsų tauta", pami-ni paskirus nacionalistus ir iš-tyti išskiria S. Daukantą — li-tuviško nacionalizmo, pradinin-ką:

"Studijuojamas Vilniaus uni-versitete, S. Daukantas parašė veikalą: Darbai senovės lietuvių ir žemaičių. Ir daug vėliau, 1824 metais, Amerikoje buvo išspaus-dintas kitas jį labiausiai išger-binęs veikalas — Būdas senovės lietuvių, kaimų ir žemaičių. S. Daukantas buvo pirmas istori-kas, kuris griežtai atskyrė lie-tuvių nuo lenkystės, suversda-mas lenkamis kalbinėmis už vi-sas Lietuvos nelaimes: baudžia-vos įvedimą, Lietuvos valstybės pradžymą, istorijos suklautoji-mą ir t. t. (L.E. IV t.)

S. Daukantas savo veikaluose idealizuoja Lietuvos praeitį ke-lia aiškėn prosenolių teigiamas būdo savybes, pabrėždamas jų aukštą dorovę, teisingumą, vai-singumą, narsą, apykantą ir sa-vo teiginius patilustruoja iš se-novės atkiliusia, dar tebegyva-žmonių išmintimi — patarlė-mis, priežodžiais — tautosaka, kitaip sakant, senovę sieja su da-bartimi dvasios, dorovės ir iš-minties ryšiais. Jo istorija, tar-

čiau, yra giesmė lietuvių tau-ros garbei: tai yra epas, apdai-nuojas karžygišką lietuvių seno-vę ir anų laikų gamtą. Garbin-damas praeitį S. Daukantas kėlė savo amžininkų entuziaz-mą bei susižavėtiną prosenolių žygius, kurie joms buvo didė-lė paskata ir įkvėpimas vartoti lautas galvūnimo darbą.

S. Daukanto raštai turėjo d-dėlės įtakos aušrininkams ir ap-planai tautos atgimimo dar-buotojams. Būdo autorius buvo lietuvis patriotas, nacionalistas iš didžiosios raidės ir netgi sovi-nistas, nes — realizuodamas savo tautą — jis piktai smerkė lenkus. Tą senovės garbinimą bei lenkų kaltinimo filosofiją perėmė aušrininkai ir visi tau-tinio atgimimo kovotojai. Tie-są sakant, dar ir šiandien ne vienas iš mūsų panašiai tebe-galvojame, kaip tės didysis lie-tuviško nacionalizmo pirmasis skelbėjas. S. Daukantas laikyti-nas lietuviško nacionalizmo kū-rėju, sakyčiau — tėvu, o gal ir pamlituanizmo pradininku."

Visose politinėse partijose pa-sireškia demokratinis naciona-lizmas šiais lietuvių tautą išti-kusiais pavojais ir negando metais. Jis nieko bendro neturi su ekstremizmu ar nacizmu.

K. Petrokaitis

DENTURE WEARERS

A major advancement in CUSHION GRIP DENTURE ADHESIVE one application holds comfortably up to 4 days

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Turime po kelias RETAS KNYGAS

1. Kun. M. Valadkos UŽ LAISVĄ LIETUVI Minkšti viršeliai, 410 psl. \$10.00
2. V. Biržiškos SENOVĖS LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I ir II dalis. Minkšti viršeliai \$10.00
3. A. Ambrosės CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA. Minkšti viršeliai \$15.00
4. J. Laukio ORAKULAS. 414 psl. Minkšti viršeliai \$10.00

Čekį reikia išrašyti:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St. Chicago, Ill., 60608

Pridėti dolerį pašto išlaidoms.

For your headache get extra strength and safety, too.

Anacin® has extra strength. More strength than any regular headache tablet. And Anacin combines that strength with safety. Like all leading headache tablets, Anacin starts with a pain reliever recognized safe. Extra strength with safety. That's common sense. That's Anacin.

TRYŠ NAUDINGOS KNYGOS

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI SIAS NUPIGINTAS IR LABAI NAUDINGAS KYNGAS:

- 1 — Leonardo Šimučio AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA 500 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 2 — Prel. J. B. Končiaus ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS 494 psl. Kieti viršeliai \$5.00
- 3 — Henriko T. Tamašausko LIETUVIŠKAS PAMARYS 340 psl. Minkšti viršeliai \$6.00 Su žemėlapiu, daug paveikslų.

ČEKĮ PRASOME PASIŪSTI, PRIDEJANT 50 CENTŲ UŽ PERSIUNTIMĄ, TOKIU ADRESU:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jomineas, A KISS IN THE DARK. Piktantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, geras kailas, straizai iliauto 180 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Končius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorija antrauka nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Viliutino formato, 147 xl, kainuoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK vytauto brožai, pildant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją 111 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jos li-titais knygas galima įsigyti atskirai arba Naudingas arba atskirai čeki s-ningine perlaide

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, IL 60608

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI NEPAPRASTAI IDOMIUS GYDYTO-JO, VISUOMENĖS VEIKĖJO IR RASYTOJO ATSIMINIMUS

Dr. A. J. Guseen — MINTYS IR DARBAI. 259 psl., Iliustracijos 1906 metų įvykius, Jablonackio ir Totoriackio jaunus dienas ir sm-d rėpimus \$2.00

Dr. A. J. Guseen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grobis Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$2.50 Minkštie viršeliai tik \$2.50

Dr. A. J. Guseen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONĖS. Kelionė po Europą įspūdingai. Dabar tik \$2.00

Kalbos taip pat atskirai pake, atskirai čeki arba monay arker, prie-mardytas kainos pridėjant 30c, persiuntimo išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608, Telephone 421-6108

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

as of December 1, 1977	pusių metų	\$16.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$9.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per 6 months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per three months. \$34.00 per year, \$19.00 per six months, \$11.00 per three months.	Kanadoje:	
	metams	\$33.00
	pusių metų	\$18.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
	Užsieniuose:	
	metams	\$34.00
	pusių metų	\$19.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
	Nauijienos eina kasdien, šiek tiek sekmdienius, leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608, Tel. 421-6100.	
	Pirmtos reikia gauti prieš mokant.	
	Orderis kurtis su atsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, šiek tiek sekmdienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Griebiasi, ko nežino

Pasigaibus Antrajam Pasauliniam karui. Amerikon privažiavo daktarų, profesorių ir veikėjų, kurie ryžosi tuojau mokytis senus Amerikiečius lietuvių. Jeigu tik būtų pažinę kalbą, papročius ir šio krašto galią, tai jie galėtų ir mokytis, bet viskas sklandžiai nesikloja, kai mokytojai pradeda nepasimokiusieji.

Didelė atvažiuosiu treminių grupė įsitraukė į Amerikos visuomeninį gyvenimą ir dirba naudingą darbą. Jie yra naudingi ne tik tiktai pavergtam kraštui, bet naudingi ir patys sau. Šiandien jie užėmė atsakingas pareigas ne tik visuomeninėse organizacijose, bet ir ekonominėse įstaigose.

Bet maža grupelė, nenorinti mokytis, bet griebėsi mokytis, yra pasiryžusi viską verstį aukštyn kojom ir "pasirodyti" Amerikos lietuviams, kaip jie "Ameriką pamokys"! Jie sudarė "visuomeninės veiklos" komitetą, jos priešakin paskyrę ponį Zerrą ir dabar bando visus "pamokyti". Jie buvo įsitikinę, kad "šešiais punktais" jie galės tikslu pasiekti. Labai jau keistu — nekorrektiškai ir neamerikietišku — būdu jie norėjo pristesti lietuviams p. Zerros vadovaujamą komitetą visiems Amerikos lietuvių reikalams tvarkyti. Jie norėjo, kad Amerikos lietuviai, ėjimą į Baltousius Rūmus ar Kongreso komitetus, pavestų p. Zerros vadovaujamo komiteto nariams. Jie reikalavo, kad ALTA patvirtintų sutartį, kuri nebuvo aptarta ir pasirašyta. Kada šitas "triukas" nepavyko, tai ėmėsi griauti dvi pagrindines Amerikos lietuvių organizacija — ALTA ir VLIKA.

Pradžioje jie buvo pasiryžę išardyti ALTA, bet jiems nepavyko. Kol ALTos atstovai susiprato, tai atrodė, kad jiems vartojant "moksline demokratines" priemones, jie atsistos ALTos priešaky ir vykdys nepasirašytą sutartį. Bet ALTos atstovai susigaudė, ko jie verti, sukaupe savo energiją ir patarė ponį Zerrą pirma pačiai pažinti Amerikos — demokratine santvarką, josios galią, o vėliau pasakoti apie mokymą tokių dalykų, kurių pati nežino. Žingsnis po žingsnio, posėdis po posėdžio, ALTA atmetė vsus "mokytojų" planus ir jiems aiškiai pasakė, kad nemokytų mokytojų

nepripažįsta ir nepasirašytų sutarčių nesirengia vykdyti.

Nepajėgę išardyti Amerikos Lietuvių Tarybos, jie jie sukaupe visas jėgas VLIKui ardyti. VLIKo narius jie mokė ištisą dešimtmetį, bet praėjusių metų pabaigoj, jie buvo pasiryžę baigti kalbas ir pristesti savo valią. Įtikinti klausytojus, savo gražbylyste. Bet ir šį kartą jie suklydo. Klausytojus reikėjo įtikinti atliktais darbais, o ne tušiomis pasakomis. Pati Zerr pasijuto bėgė, o vicepirmininkas, žaidęs tuščiais žodžiais, buvo priverstas pasitraukti. Atsakingi pareigūnai turėjo progos dar kartą tuščiai pakalbėti, bet nuo darbo jau buvo priversti pasitraukti.

Pamoka, rodos, turėtų būti gera, bet jie mokyti nenori. Jie ir toliau nori mokytojauti. Jie paliko tą pačią ponį vadovauti Bendruomenės komitete. Ponia didžiausią dėmesį turėtų kreipti į auklėjimo ir auklėjimosi reikalus, bet ji griebėsi sudaryti "politinę komisiją". Galimas daiktas, kad iš tos komisijos sudarys politinę partiją, politinę grupę ar "frontinius bičiulis", bet visiems aišku, kad nieko iš tų pastangų neišeis. Amerikoje geriausi specialistai stengiasi papildyti žinias. Geriausi gydytojai specialistai važiuoja naujausių mokslo žinių papildyti, kad galėtų žinoti, ko jo specialybėje trūksta Panašiai elgiasi ir profesoriai, kad galėtų patirti naujovės savo srityje. Tą patį daro ir visuomenės mokslų specialistai. Pulk. Natusch Busch išvaikė parlamentą, pagrobė prezidentūrą, nušovė 98 kontra-pasipriešinusius darbininkus, bet jis sutiko atiduoti prezidentūrą Bolivijos moteriškai, prisaikdinai prezidento pareigoms.

Per pusantro šimto metų Bolivijoje buvo 200 perversmų, bet nė vienas diktatorius nesirijo savo valia pasitraukti. Reikėjo prieš jį sukilti perversmą suruošti, kad kitas pulkininkas galėtų paimti kartą ir pristesti savo valią. Panašiomis priemonėmis perversmą pradėjo ir pulk. Natusch Busch, bet laikai keičiasi. Jis visus išvaikė, pats užėmė prezidentūrą, bet antrą kartą siųstį kareivius prieš barikadas iškėlusius karius, jie nedrįso. Lakūnai grasno pasipriešinusius darbininkus, bet bombų mesti nedrįso. Nedrįso bombų mesti, nes susipratę Bolivijos piliečiai ryžosi baigti diktatūrą ir ginti demokratine santvarką.

Būtų metas ir mūsų frontininkams baigti perversmus. nesudarinti komitetų, neardyti organizacijų, bet, pripažinus demokratinius metodus, baigti ardomąjį darbą ir dirbti kartu su visais.

A. SVILONIS

VARDIKLIS, KURIS JUNGIA SKIRTŲ IDEOLOGIJŲ ŽMONES

(Tęsinys)

Tas frontininkas, kuris tokį klausimą St. Barzdukui, pastatė, tikrai yra tuščios galvos žmogus. Šis klausimas savo esmėje yra pasmerkimas visų tų, kurie, tautos tragedijos akivaizdoje, negali susėti prie bendro stalo. Tai pasmerkimas tų, kurie daug kalba apie lietuvių reikiamą vienybę, o iš tikrųjų jie ją skaldo. Taigi, vardiklis, jungias įvairių ideologijų žmones, yra pavergtoji lietuvių Tauta. Tada, kai Tauta yra pavergta, prislėgta ir fiziškai bei dvasiškai naikinama, šio paklausėjo suminėti skirtųjų ideologijų žmonės, randa reikalingą "padžiove" savo ideologinius skirtumus ir užmirša, kas juos skiria, susėti prie bendro stalo ir ieškoti būdu, kaip pavergtai Tautai padėti. Man atrodo, kad tokį klausimą klausiti, koks yra jų bend-

ras vardiklis, kuris juos jungia, tegali tik tas, kuriam ne pavergtoji Tauta rūpi, o ideologija. Tokį klausimą tegali klausiti tik tiltininkas — bendradarbiautojas su okupanto samdiniais, panašus į dailininką Vyt. Jonyną, kuris, nuvykęs Vilniun, dėkoja komunistų partijai ir okupanto valdžiai.

Tiesa, kad St. Barzduko grupės žmonės tokio vardiklio negali surasti, todėl jie negali susėti su kitais, kurie turi skirtingas ideologijas negu minėtos grupės žmonės. Ir tai net tada, kai Tauta yra vergijoje, kencia ir laukia pagalbos, taip, kaip jie nepajėgia į LB-ne apjungti visų JAV gyvenančių lietuvių. Tikrai, šis paklausėjas padarė klaidą, jam reikėjo tokį klausimą paklausti ne St. Barzduko, o kurio nors iš tų, kurie rado bendrą vardiklį, kas juos nors ideologiškai skiria, bet tokiam reikale jie gali susėti prie bendro stalo. Tai būtų gavęs tikslų atsakymą.

Tuo tarpu St. Barzdukas, kad ir turtingos dvasios žmogus, kaip jį pristatė paklausėjas, užuot teisingai paaiškines apie bendrą vardiklį, puola Martyną Gudelį. Ir tai sunku suprasti kodėl? Gal dėl to, kad jį suniekinus, bus suniekintos ir Naujienos, kurios vienintelės taip griežtai ir taip aiškiai pasisako prieš Tautos pavergimą. St. Barzdukas jį apšaukia komunistu, nors šis jo taip apšauktas kur kas daugiau pasisako prieš komunizmą ir okupaciją, negu St. Barzdukas. Ar jis (St. Barzdukas) kada taip griežtai pasisakė prieš išeivijos jaunimo

viliojimą į kapsukinius kursus Vilniun? Ar jis kada nors yra pasisakęs prieš tiltininkus? Ar jis yra protestavęs dėl Vasario 16-osios sujungimo su kita švente, tuo sumenkinant jos reikšmę? Deja, visa tai gina M. Gudelis Naujienose. O kur PLB garbės pirmininko balsas dėl aukų grobstymo Vasario 16-osios proga, renkamy laisvinimui?

St. Barzdukas atsako, kad M. Gudelis kovoją pilietiniame Ispanijos kare už komunizmą. Tuo tarpu patikimomis žiniomis, pasirodo, kad jis ten nekariavo, o tik rašė reportažus "Lietuvos žinioms", valstiečių liaudininkų oficiozui. St. Barzdukas tam įrodyti naudoja ne tik lietuvių enciklopediją, bet remiasi ir knyga, ispaniškai parašyta, kurios vardas lietuviškai skamba: "Ką girdėjau Sovietų Sąjungoje". Idomu, kas gi toje knygoje yra parašyta? Ar St. Barzdukas ją skaitė? Jei skaitė, kodėl jis iš jos neištraukė M. Gudelį kaltinančių argumentų? Kodėl jis nepacitavo nė vieno iš tos knygos sakinių, kuris būtų argumentu jo pasmerkimui? Tada St. Barzdukas būtų teisus. Sunku suprasti, kad jis, turėdamas tokią kaltinamąją medžiagą prieš M. Gudelį, ją nepanaudojo galutinai sužlugdyti Naujienų redaktorių kaip kovotojų už komunizmą.

(Bus daugiau)

— Pekino vyriausybė planuoja sumažinti krašto gyventojų augimą.

— Pirmadienį aukso uncija kainavo 290 dolerių.

Nori padėti Nikaragvai

MANAGUA, Nikaragva. — Prezidentas Carteris, gavęs informaciją apie dabartinę padėtį Nikaragvoje, prašo Kongresą skirti 75 milijonus dolerių Nikaragvos ūkiui atsigauti. Tam tikslui į Nikaragvą nuvyko Kongreso atstovų grupė, kuri patikrins, kas darosi krašto ūkyje ir kaip būtų galima vėl pakelti pilietinio karo metu visiškai išgriautą ūkį.

Atstovas Gus. Yatron pareiškė, jog jis sutinkas su prezidento siūloma parama, nes mato, kad Nikaragva yra tikrai pasiryžusi savo ūkį atstatyti. Nikaragvon švyksiai grupei vadovauja kongresmanas Dante B. Fascell, demokrata iš Floridos.

Stevenson gerokai nusiminęs

WASHINGTON, D.C. — Senatorius Adlai E. Stevenson labai nusiminęs, kad demokratų partijos politikai nesielgia pagal partijos taisykles. Jis atsisakė kandidatuoti į Senatą, bet jis norėtų būti demokratų partijos kandidatas prezidento pareigoms. Jis apskaičiavo, kad partija turės du kandidatus, o kai tie kandidatai susikirs, tai tada jis pasiūlytų trečiuoju ir gali būti išrinktas. Dabar aiškėja, kad prez. Carteris gali surinkti daugiau delegatų į partijos suvažiavimą. Senatoriui Kennedy prakišus, jam nebus progos pasiūlyti trečiuoju. Stevensonas yra įsitikinęs, kad merės Byrne perankstytas išstojimas už Kennedy pagadino visą reikala.

K. Donelaičio mokyklos mokinių darbai

KAIP LIETUVIAI SENOVĖJE GYNĖSI NUO PRIESŲ

(Tąsa)

VIEÑO MILŽINO ISTORIJA

Žmonės atrado Tamuką miegantį po didžiuliu medžiu. Jie nusprendė milžiną supykinti, o paskui pasakyti, kad tai padaręs Maziukas. Netoli Tamuko buvo didelis, aukštas kalnas ir ten buvo daug akmenų. Žmonės užlipo ant kalni ir pradėjo akmenis ridenti žemyn. Keletas užriedėjo ant Tamuko, bet jis nepabudo. Pagaliau vienas didžiausias akmuo trenkė Tomukui į veidą. Jis suriko ir pabudo. Pašokęs iš miego, pradėjo aplinkui ieškoti, kas tokį baisų darbą padaręs. Žmonės greitai pribėgo artyn ir papasakojo, kad tai padaręs Maziukas. Nesvarbu, kad jis mažas, bet toks stiprus, kad galėjo akmenimis mėtyti ir milžiną įskaudinti.

Tomukas nieko nelaukęs nuėjo ieškoti mažo žmogelio. Maziukas tada sėdėjo ant akmens prie savo namelių ir kažką valgė. Milžinas prislinko iš užpakalio ir paėmęs didelį akmenį, kad trenkė žmogeliui į galvą. Tas tuoj nuvirto ant žemės ir netrukus mirė.

Žmonės buvo labai patenkinti, nes pagaliau miškas liko tik jiems vieniems.

Ramunė Gaizutytė, V kl.

KEISTI SVEČIAI

Pereitą vasarą mūsų šeima nuvažiavo į vasarnamį prie ežero ir ten sutikom nelauktų problemų. Iš tiesų, tai buvo šešios mažos, gražios, kailiniuotos problemos! Mūsų kaimynė įsitaisė meškėnų šeima — motina ir penki meškėnukai.

Vieną naktį pro miegus išgirdome keistus garsus, lyg mažos katytės trepsėtų ant stogo. Rytą atsikėlęs, tėtė užlipo ant stogo ir atrado visus tuos juokdarelius. Tai dar ne viskas. Dabar problema tik prasidėjo.

Ką su tais meškėnais daryti? Jeigu leisime patogiai apsigyventi kamine, tai ko gero pamazų ji sugriauš. Svarstybos vyko kelias dienas, kol pagaliau jų garsus vidurnaktinis trepsėjimas ir krepsėjimas pasidarė nepakenčiamas. Atėjo ta baisioji diena, kada reikėjo užkurti ir tuo būdu juos iš kamino išgyvendinti. Buvo nepaprastai gaila tų minkštųjų juodai rudų meškėnų, bet kitos išeities nebuvo.

Kitą rytą atsikėlus išėjau į lauką ir radau mūsų šiukšlių dėžes apverstas. Taip atsitikdavo kiekvieną rytą. Vieną vakarą vėl išgirdau tuos keistus garsus, panašius į meškėnų. Išėjus laukan žiūriu, vienas meškėnas tempia muilo gaba-

liuką į olą po garažu! Matyt, šeima pasitaisė sau naujus namus po garažu ir, gal keršydamis mums, vis apversdavo šiukšlių dėžes.

Indrė Rudaitytė, VII B. kl.

VIKTUTĖS PROBLEMA

Viktutė gyvena tarp lietuvių visą gyvenimą, o dabar jos šeima kraustėsi iš Chicago, visai tarp amerikiečių. Namie ir net su draugėmis ji vis kalbėjo lietuviškai, bet ten nebus lietuvių, su draugėmis turės tik angliškai kalbėti.

Praėjo keli mėnesiai. Viktutė lankė naują mokyklą ir turėjo naujų draugų. Ji tiek priprato kalbėti angliškai, kad net namie su motina negalėjo lietuviškai kalbėti. Mama labai užpyko ir nusiuntė Viktutę į jos kambarį. Viktutė nesuprato, kodėl mama pyksta. Ji tik žinojo, kad turi didelę problemą.

Draugės mokykloje sako, kad ji turi užmiršti apie Lietuvą ir lietuviškai nekalbėti, o mama ir tėtė nori, kad, nors į lituanistinę mokyklą daugiau neina, lietuviškai neužmirštų. Viktutė ilgai, ilgai galvojo. Ar jai būti lietuvaite, ar ne? Tikro atsakymo ji negalėjo sugalvoti. Pagaliau nutarė, kad angliškai turės kalbėti su draugėmis, nes jos lietuviškai nesupranta, o su lietuviais tik lietuviškai kalbės. Šitaip draugės bus patenkintos ir su ja draugais, o tėvai nepyks.

Judita Šasnauskaitė, VI kl.

DULKĖS DONELAITYNE

Vinco Ramono romane "Dulkės raudoname saulėleidy" yra vaizduojama Lietuvos tragedija — pirmieji rusų okupacijos metai ir žmonių pergyvenimai tai nelaime ištikus. Didžioji tautiečių dalis su skausmu širdyse ir ašaromis akyse sutiko svetimą kariuomenę ir naują valdžią. Tačiau buvo ir tokių, kurių didžiausias rūpestis buvo ne tautos, o jų pačių likimas. Šie netikę lietuviai bandė išsaugoti tik save ir savo turtą. Jie ne jautė liūdesio, kad tėvynė prieš okupuota.

V. Ramonas tokius žmones vadina dulkėmis, gulinčiomis ant didžiojo vieškelio — Lietuvos žemės. Tos dulkės, arba menki žmogeliai, gadina vaizdą. Vos galima matyti Lietuvos kryžius, sodybas, gamtą — tautiškojo simbolius per tas dulkės. Autorius tikisi, kad gerieji lietuviai tą vieškelį mindžios ir dulkės suspaus. Tuo būdu vieškelis darysis kietesnis, storesnis ir dulkės atneš naudos.

Nors Kr. Donelaičio mokykloje daugumas mokinių nuosirdžiai stengiasi išmokyti apie savo tėvų žemę, yra ir dulkų — netikusių mokinių.

(Bus daugiau)

GARSINKITE NAUJIENOS

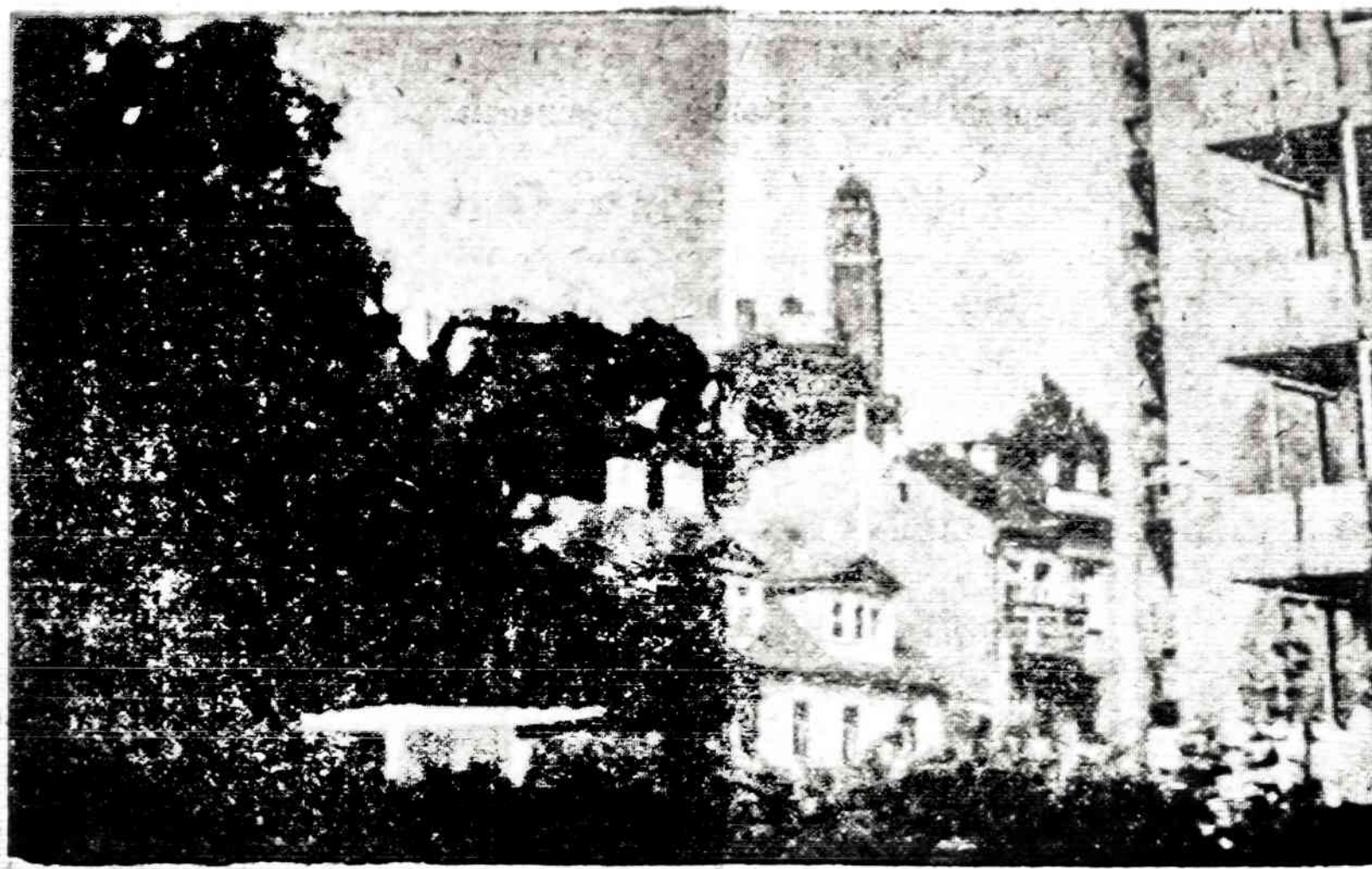
SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONAI

NAUJAS DANGUS IR NAUJA ŽEMĖ

Izaijo 65:17, 18 mes skaityme: "Stai aš sutveriu naują dangų ir naują žemę. Jūs džiaugsitės ir linksminsitės per amžius tais, kuriuos aš sutveriu". Šioje vietoje pranašas nekalba apie aukščiau dangų, kuriame yra Dievo sostas, kaip parašyta Iza. 66:1: "Dangus mano sostas, žemė gi mano pakojis". Psal. 102:26, 27 skaityme: "Tu, Viešpatie, pradžioje įkūrė žemę, dangus tavo rankų darbas. Jie pražūs, jie visi pasens kaip apdaras ir tu permainsi juos, tu gi pasilieki". Čia kalbama apie padanges arba orą, kuriame dabar viešpatuoja "oro kunigaikštis" šėtonas ir jo piktieji angelai. Žemė gi reiškia visuomeninę tvarką. Apie tą simboliską dangų ir žemę kalba izaijas 5:16: "Dangus sutirps kaip dūmai ir žemė susidėvės kaip drabužis". Dar skaityme 2 Petro 3:12, 13: "Dangus sudegintas pragais ir elementai ugnies karštyje sutirps. Bet mes laukiame naujo dangaus ir naujos žemės, kuriuose gyvena teisybė".

SV. RASTO TYRINETOJA

J. Muxikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N. Y. 10303

Kauno Prisikėlimo bažnyčia okupuotoj Lietuvoj

Stepono Kairio atsiminimai

(Tėsinys)

PALANGA

kas yra kazokų pulko pulkininkas. Palangoje būdamas, grafa dažnai matydavau ir gal dažniausiai. Palangos bažnyčioje. Buvo pamaldus, ir, pasilikdamas Palangoje maldydamas sezonui pasibaigus, retą sumą praleisdavo, bažnyčios su visa didele šeima neaplanke. Jo suolas stovėjo prie pat didžiojo altoriaus, ten pat buvo skirta vieta ir mokiniams, ir galėjau žvaizdomis dilbelėti, kaip atrodė visa garbinga grafo šeima. Man kartu su visais progimnazijos mokiniais katalikais teko palydėti grafa Juozą ir į amžinojo poilsio vietą Kretingoje. J. Tiškevičius mirė 1891 metais. Tuomet, dalyvaudami laidotuvių, gavome pasistiprinti po lėkštę gerai baldytų kruopų ir apžūrėti jo rūmuose buvusį šiltnamį su puikiomis dar nematytais palmėmis.

Gamta ir jūra kvėpuojančioje Palangoje išbuvo penkerius metus. Sukultūrintas Lietuvos miestelis padėjo ir man pamažų persijungti iš knimiško gyvenimo į miesčioniškąjį. Padėjo visiškai sutapti su mūsų gamta ir nesamoningai į ją jausti. Mokyklon įstojau tais pačiais metais, kai pasirodė pirmasis "Varpo" numeris. Bet jo garso čia dar niekas negirdėjo. Palangoje nebuvo nė vieno lietuvių inteli-

PALANGOS PROGIMNAZIJA

Mano laikais Palangos keturių klasių progimnazija buvo visoje Lietuvoje labiausiai žinoma vidurinė mokykla. Jos mokinių tarpe, be žemaičių, buvo ir augštiečių nuo Kupiškio ir Subačiaus, nuo Rokiškio, Anykščių, Debeikių ir Kurklių, nuo Tauragės, Jonavos ir Kėdainių, nuo Šėtos ir Panevėžio. Nebuvo suvaikių. Žemaičius Palanga sukaudavo nuo viso Prūsų pasaulio iki Tauragės, nuo Telsių ir Mažeikių. Iš visų minėtųjų vietų tebeatimenu savo mokyklos draugus.

Dėmė svarbiausia Palangos išgarsėjimo priežastis buvo tai, kad stant Palangos progimnazijon, buvo daroma didelių lengvatų amžiams atžvilgiu. Ir dėl to progimnazijon galėjo dar po numeris. Bet jo garso čia dar niekas negirdėjo. Palangoje nebuvo nė vieno lietuvių inteli-

net antrojoje klasėje dar buvo galima parinkti vyrų caro gvardijon. Mano kaimynai, — Jankauskas ir Kėbias — ketvirtosios klasės mokiniai, — jau buvo kariuomenės šauktinių metų. Jurgučio bendrabutyje, kur iš karto apsigyvenau, salkoje gyveno Aleksandras Vaitkevičius, žemaičių bajoras ir ketvirtosios klasės mokinys, kuriam, jo ne užgaunant, buvo galima duoti nemaziau kaip dvidešimt aštuoni metalai. Tos pačios gatvės antrame bendrabutyje gyveno antrosios klasės mokinys Steponavičius, amžiaus jau kiek pavėžėjęs, ir bevisiškai per mokslo gelmes brides 27 metų amžiaus jaunikaits. Tai tik atskiri pavyzdžiai. Man progimnazijos praeiama klasių įstojus, čia jau visi buvome amžiumi palyginti nevyresni kaip devynerių dešimties metų. Bet, kai pamokų pertraukos metu būdavo paleidžiamos vyresniosios klasės, ir pro mus jos viestulė bėgo lauk, reikėdavo pasisaugoti, kad nesumindžiūtų.

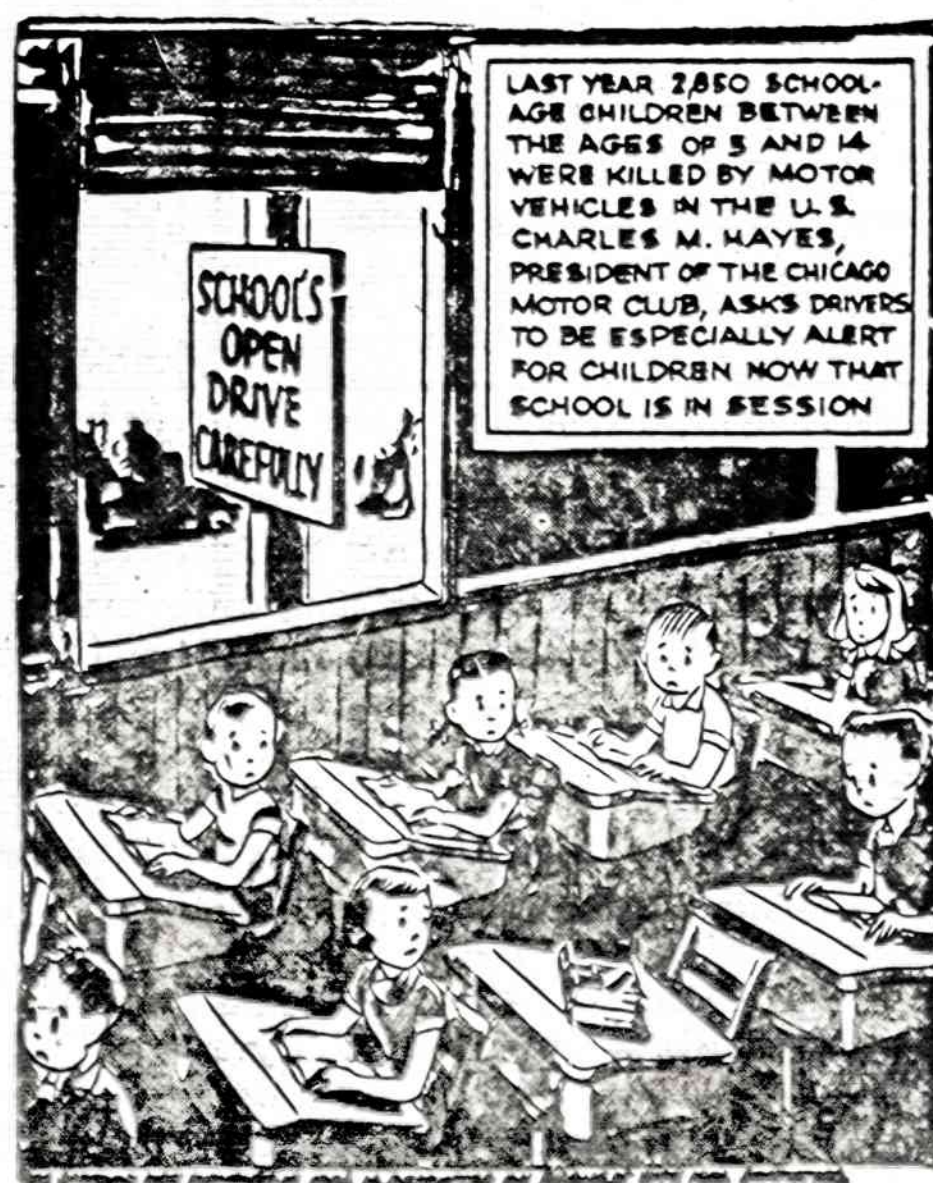
Kas ir vėl sudarė Palangos progimnazijai vardą, tai kad baigusiujų dangumas stodavo Kauno klierikų seminarijon ir šėidavo kuniguosna. Tik reti tebaigdavo augstuosius mokslus ir tik nedidelis ntuosimis nuberėdavo į farmacutus.

Pačiai Palangai progimnazija turėjo didelės reikšmės. Įsteigta Juozo Tiškevičiaus pastangomis 1886 metais anksčiau buvusios miesto mokyklos su dėstomąja vokiečių kalba vietoje ir priklausta jo statytose rūmuose, progimnazija mokslo programomis, kalba ir mokslo tvarka niekuo nesiskyrė nuo normalios anų laikų klasinės progimnazijos ir baigusiam teikė visas jos teises. Mokytojai visi buvo rusai, išskyrus vokiečių kalbos mokytoją džiovininką Pusselį. Man baigiant progimnaziją, buvo čia atkeltas prancūzų kalbos mokyti baronas von Korf, Pabaltijo vokiečiai. Visą mokyklą, — tiek mokinius, tiek ir mokytojus, — kariškai kietoje saugojo laikė progimnazijos inspektorius Sierkov, bent kiek feldfelbiško sukirpimo pedagogas.

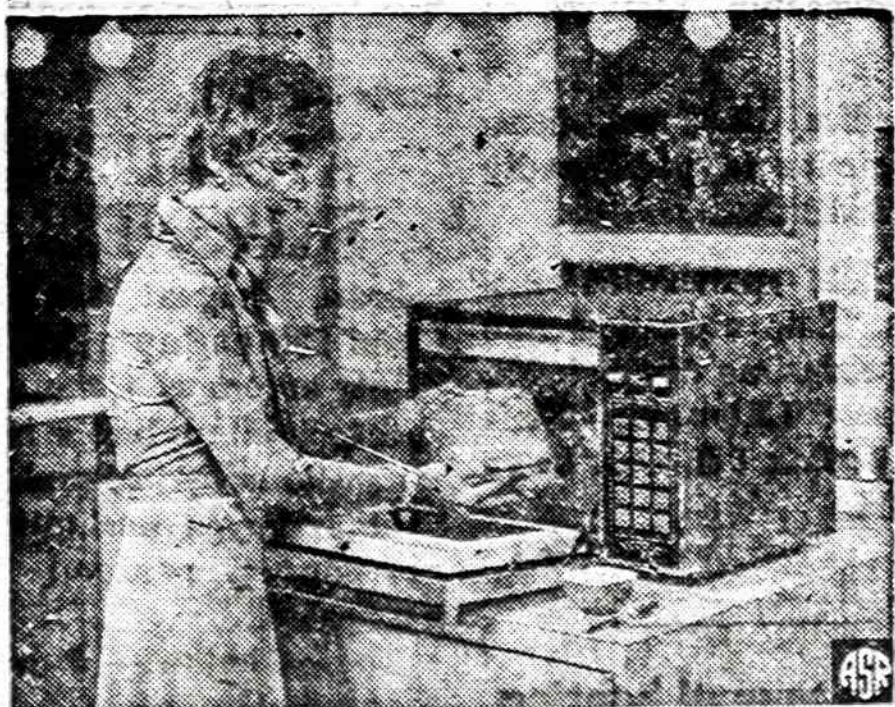
SUSIRINKIMU PRANEŠIMAI

UTENGOS Draugiklo klubo susirinkimas įvyks antradienį, lapkričio 20 d., 10:00 v. v. Juozo salei, 4238 S. Maplewood. Na:ai kviečiami gausiai dalyvauti. Po susirinkimo, bus vaišės.

Antanas Brokevičius

Microwave Cooking Saves Time & Energy

With all the emphasis pointing to our dwindling energy resources, today's homemaker can do her part in conserving energy through programmed microwave cooking. Continuous testing by Frigidaire home economists has proved that many foods can be cooked in up to 75 percent less time than it takes with a conventional range. With the addition of a "memory" feature in a new electronic Touch-N-Cook microwave oven, a homemaker, with the touch of her finger, can program the unit to change its setting automatically.

For example, the homemaker can set the controls to defrost for a certain length of time. At the end of the defrost period, the oven allows for a holding time, then it will cook the food at the preset power level and cooking time, or the preset cooking time and speed.

Every recipe developed for microwave cooking has been timed to minutes and seconds. However, a microwave oven is more than just a super-fast energy saving cooker. Its versatility seems limited only by the homemaker's own ingenuity in solving mealtime problems. Here's a 10 minute recipe:

Asparagus Ham Bundles
8 slices (8-oz pkg) thin-sliced boiled ham
4 slices (6-oz pkg) Swiss cheese
1 can (15 oz) green asparagus spears, drained

1. Separate ham slices and lay them on a flat surface. Cut each cheese slice in half crosswise, and place atop each ham slice. Top each with 2 to 3 asparagus spears. Roll and place in a single layer, seam side down, in a 12x7 1/2-inch glass baking dish.
2. Combine soup, water, and celery salt; spoon evenly over asparagus-ham rolls. Cover with plastic film.
3. Microwave on Medium for 8 to 10 minutes. Pierce a hole in the film for steam to escape. Sprinkle with almonds and serve.
YIELD: 4 to 6 servings.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktoriat
6845 SOUTH WESTERN AVE.

Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANSO
PATARNAVIMAS
*
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Tel.: Olympic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Tel.: LaFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138 - 1135

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET RRepublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4416

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

SOPHIE BARCUS

RADIOJO ŽEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA
1400 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 5:30-6:00 val. vak. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Vedėja Aldona Daukus
Telef.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

...KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 9 val. vak.

Visos laidos iš WOPA stoties, bangų 1490 AM.

St. Petersburg, Fla., 5:30 val. p.p. iš WTIS stoties 1110-AM bangų
2646 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef. 778-5374

P ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTA:
Aparatų - Protezų. Med. ban. dakt. Speciali pagalba klijoms (Arch Supports) ir t. t.
val.: 8-4 ir 8-8. Šeštadieniais 8-12
2830 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: Prospect 8-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostato, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. BERANAS
Tel. WA 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 374-1882 arba 376-5994

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

• Lietuviai sakydavo: "Ką loma pirkti U.S. Taupymo lėšų, to nerūši". Ir Amerikoje už perkamas prekes jie dažniausiai moka grynais, mėgsta pirkti mažesnę kainą už 25 dol. Už juos mokama 6.5% palukana, o dviguba suma bus išmokama po 11 metų ir 9 mėnesių.

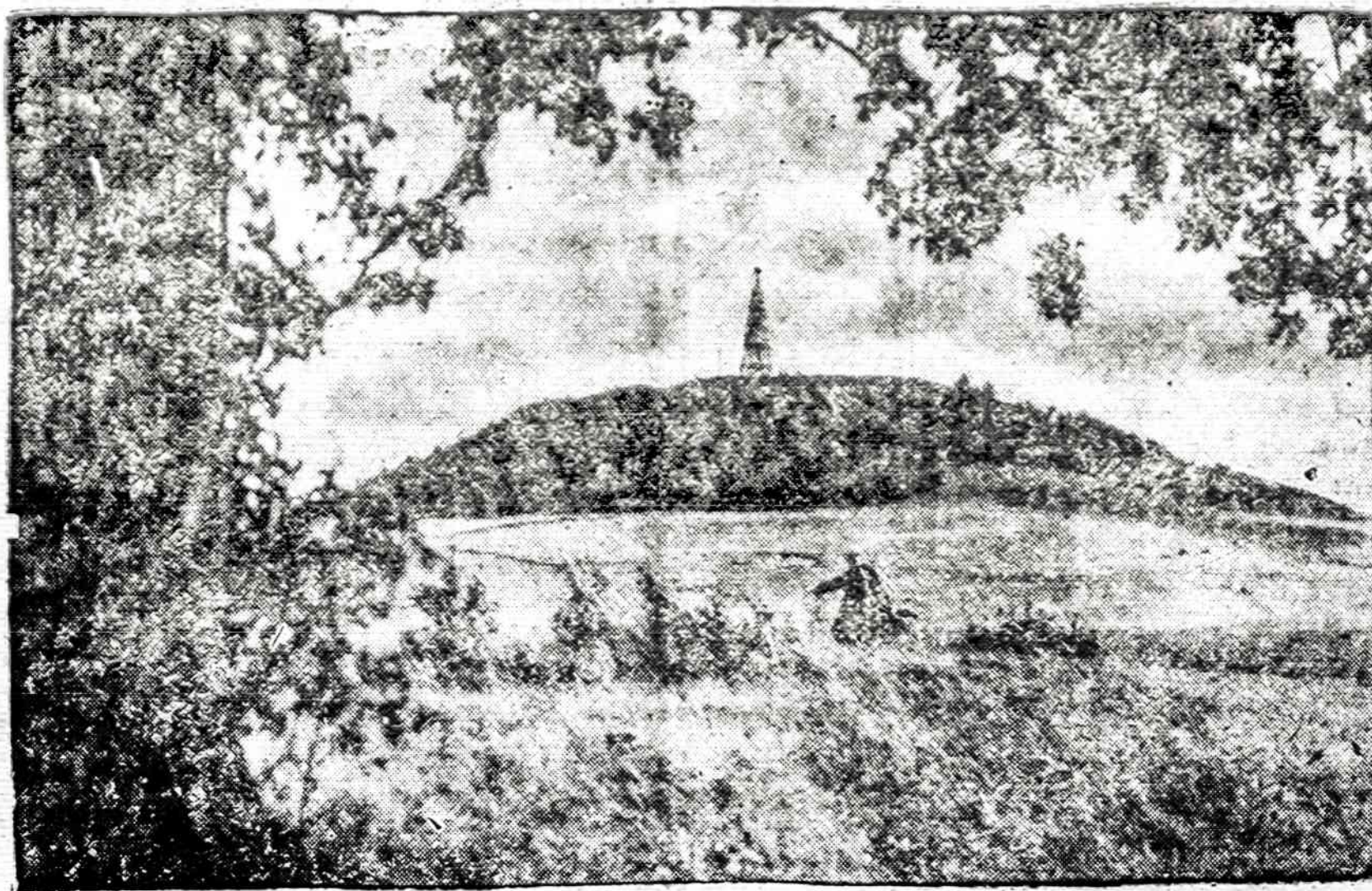
• JAV Agrikultūros departamentas praneša, kad tipiškas hamburgeris ir french-fry su minkštu gėrimu kainuoja \$1.70. Kaina pakilo 48% per tris pastutinius metus. Kas namie parūšia tokį pat valgį, tai kainuoja tik 83 centai.

• 1978 m. Amerikoje buvo sunaudota 82 milijonai metalinių kanučių konservuotam maistui, alui ir vaisvandeniams. Dažniausiai tų kanučių aukštis yra 6 colių. Jei jas susitvinti ant viena kitos, tai gautųsi 31 stirta, siekianti nuo žemės iki mėnulio.

• Dažnai gyvenime ir spaudoje yra minima vidutinio amerikiečio sąvoka. Ką ji reiškia? Vidutinis amerikietis per metus perka 10 porų kojų, vartoja ar laiko atsargoje 12 rūšių vaisių, sunaudoja 16 svarų sviesto ar margarino, užuodžia 32 skirtingus dalykus, kiekvieną dieną bent 6 valandas žiūri į TV ekraną. Jis perka namus, būdamas 32 metų ir uždirba vienas ar su šeima \$22,700. Jis ar ji per metus suvalgo 6 sv. saldaičių, o per dieną tris ir ketvirtį svaro maisto. Per metus jis išgeria 19½ galono pieno, išbūna 7 dienas ligoninėje, dirba per dieną 36 valandas.

• Verdant ar valgant paranku turėti druskos ir maltų pipirų mišinį: 6 dalys druskos ir

• 1980 m. pradžioje bus siū-

viena dalis pipirų. Bandykite šio mišinio užberti ant virto kiaušinio.

• Šiemet maisto produktai pabrango 13.2%. Agrikultūros departamento ekonomistai spėjo, kad sekančiais metais pakils 8-11%, nors kai kurie produktai atpigs. Jautiena pabrangs 8,2%, o kiauliena nukris 5.6%. Paukštienos augintojai sumažino produkciją, bet jos kainos bus tokios pat. Javainiai ir miltai bei j produktai pakils 8.9%, nes dalis kviečių bus skirta eksportui bei ekonominei pagalbai. Kiaušinių kainos nukris 1.3%. Pieno ir jo produktų kainos pakils 9.2%. Tiek pat pakils žuvis. Vaisių kainos dėl transportacijos pabrangs 7.3%, o daržovės 8.4%. Cukrus ir saldymynai pakils 8%.

M. Miškinytė

TRUMPAI

• U. Opanavičienė iš Stayner, Ont., mums rašo apie nenormalų laikraščio pristatymą paštu. Laiškas išverstas į anglų kalbą ir pasiustas Čikagos pasto viršininkui. Dėkui už informaciją, ankstybą prenumeratos pratesimą ir už \$15 auką.

• Jonas Baron iš Hamiltono, be raginimo pratesdamas pre-

numeratą, atsiuntė \$7 auką. V. Lukoševičius atsiuntė \$2. To miesto tautietis užsisakė Naujienas 4 mėnesiams tinkamam susipažinimui. Dėkui visiems.

• Dėkui Juozui Patlabai iš Baltimorės, MD, už ankstybą prenumeratos pratesimą ir už \$10 auką. Taip pat dėkui tos valstijos tautiečiui, užsisakiusiam Naujienos vieneriems metams, bet pavardės prašiusiam neskelbti.

• Medinah Temple ligoninės taryba prašo pranešti, kad Ortopedinė klinika ruošia nemokamą nesveikų jaunuolių iki 18 metų medicininį patikrinimą Parkview Medical centre, 7600 W. College Dr., Palos Heights, Ill., gruodžio 5 d. 1-5 val. popiet. Bus tikrinama paralyžiaus, gimimo defektai, klubo, nugaros, kaulų ligos ir panašios negerys. Kai kuriais atvejais jaunuoliai bus siunčiami į Shriners ligoninę vaikų ligoninę tolimiesiems tyrimams. Apoinementai nereikalingi, bet reikia turėti gimimo metrikus.

• Vytauto F. Beliejaus leidžiamas ir redaguojamas pasaulinio masto tautinių šokių bei tautodailės žurnalas "Viltis" jau atėjo skaitytojams, nešdamas kalėdines nuotaikas. Atkreiptinas dėmesys į ponios Onos Morgais iš Minersville, Pa., kalėdines puošmenas, kurių nuotra-

komis papuoštas trečiais puslapiis. Duodama romantiškos Karpio salos tautinio šokio "Taranella" iliustruotas aprašymas. Idomu patirti iš Sandros Sudbrink straipsnio, kad polka kilo ne Lenkijoje, bet Čekoslovakijoje 1830 m. Duodama žinios apie tautinius šokius bei renginius visame kultūringame pasaulyje. Šis numeris yra 40 psl., kainuoja \$1.50. Metinė prenumerata \$7. Adresas: Viltis, P.O. Box 1223, Denver, CO 80201. Iš daugelio šio žurnalo puslapių teksto bei nuotraukų išryškėja redaktoriaus meilė Lietuvai, jos žmonėms ir papročiams. Žurnalas yra tapęs lietuvių langu į platus pasaulį.

• Petras Vytenus, Alto New Yorko skyriaus pirmininkas, išrinktas American Friends of Anti-Bolshevik Block of Nations organizacijos pirmininku, Petras Ažuolas išrinktas vicepirmininku.

• Horoscopes or Astrologia Tarot Card Readings, Saturday 11 to 5 no appointment necessary. ELINOR JAKSTO, 17 N STATE St., Rm. 1717. Mes kalbame lietuviškai. 782-3777. Profesional Member American Federation of Astrologers. (Pr.)

KAM PRIKLAUSO PALESTINOS ŽEMĖ?

Kas turi Palestinos žemės nuosavybės dokumentus? Pasiųskite šios dokumentinės programos šandien 9:15 val. vakare per "Gerąją Naująją Lietuvą", radijo banga 1490 AM, perduodamą "Lietuvos Aidą".

Penktadienį 12:53 val. dienos laikui išgirsite ta pačia radijo banga "BAIBE".

Parašykite pareikalavdamas knygelės "Kaip atgimti iš naujo" — prisiųsime dovanai. Mūsų adresas: Lithuanian Ministries, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill., 60454.

(Pr.)

Ragina taupyti benziną ir nurodo taupymo būdą

CHICAGO, Ill. — Sustabdyti naftos importą iš Irano, pradėti benzino taupymo akciją. Čia jau vadovauja Chicago Area Transportation Study komisija, veikianti šešiose apskrityse. Illinois gubernatorius James Thompson telefonu prašė CATS direktorių Aristidą Bičiūną "daryti viską, kad nafta būtų taupoma".

A. Bičiūnas tuo tarpu rekomenduoja nevažinėti į darbą pavieniai, o tuojau sudaryti grupes. Jis pareiškė:

— Virš 80% visų kelionių atliekama automobiliais ir dažniausiai važiuoja tik vienuotojas. Kelionėms į darbą ir iš darbo vidutiniškai visoje Amerikoje viena mašina važiuoja tik 1.2 asmenys. Yra apskaičiuota, kad jeigu važiuotų po du asmenys, tai būtų per dieną sutaupoma 350,000 statinaičių naftos.

REAL ESTATE

Namai, Žemė — Pardavinimi
REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavinimi
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS.
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

8 KAMBARIU mūrinis bungalow, įrengtas sklepas, 3 toiletai, didelis garažas, arti Marijos mokyklos ir Sv. Kryžiaus ligoninės. Tuoj galima užimti.
2 FO 4 MŪRINIS Brighton Parke. Palikimas. \$47,000.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878,
839-1784 arba 839-5568.

H. L. S.

Gausus namų pastatymas
pietvakariuose

BUDRAITIS REALTY

Įvairi apdrauda — INSURANCE
BUTŲ NUOMAVIMAS — perein-
kam nuomininkams
4243 W. 63rd St., Chicago
Tel. 767-0830.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

Order Fillers — Material Handlers

2 Needed for wholesale produce
firm located on Southwater
Market. Excellent wages.
Must join Union after 30 days.
Must speak English.

829-6555

Mr. Noel

Sheet Metal Layout

Manufacturer of sheet metal products has an opening for individual with experience. Must be able to work from drawings, samples and make own set ups.

PAID hospital and pension plan.

Call Mr. Frank

227-2288

Juozo Šmotello

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaityma ir įdomi 250 puslapių knyga su krauta autoriaus troboje. Čikagos ir apylinkės lietuviai, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knygą pasiimti. Kitų gyvenantieji prašomi užsisakyti paštą.

Knygos kaina — 5 doleriai.
Autoriaus adresas:
7114 S. Campbell Ave.,
Chicago, Ill. 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu Jums gali padėti teisininko Prano Šulo paruošta, — teisėjo Alphonse Wells peržiūrėta, "Sūduvos" leista knyga su legalia formomis.

Knyga su formomis gauna ma Naujienų administracijoje 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00. Pašto išlaidoms pridėti 90c.

— Egipto prezidentas Sadatas buvo Jeruzalėje ir tarėsi su Izraelio premjeru Beginu. Egiptas labai patenkintas Izraelio nutarimu atiduoti Sinajų Egiptui. Viskas atiduota tvarkingai.

ELECTROS ĮRENGIMAI,
PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą.
Dirbu ir užmesčiuose greit,
garantuotai ir sąžiningai.
KLAUDIJUS PUMPUTIS
4514 S. Talman Ave.
Tel. 927-3559

DEMESIO
52-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$106 pusmečiui automobilio
Liability apdraudimas pensininkams.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 West 69th Street
Tel. RPublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių
išskvietimai, pildomi pilietybės pra-
šymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapolis, Agent
3208½ W. 95th St.
Evergreen Park, Ill.
60642. — 424-8654
State Farm Fire and Casualty Company

NAMŲ REMONTAS

Langel — Dury — Portai — Ce-
mento laiptai — Šaligatviai ir kita.
Kalbame lietuviškai.
Tel. 476-5635

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS
Darbo valandos: nuo 9 val. ryto
iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo
9 val. ryto iki 12 val. d.
Ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 West 63rd Street
Chicago, Ill. 60629

Helps Shrink Swelling Of. Hemorrhoidal Tissues

caused by inflammation
Doctors have found a medica-
tion that in many cases gives
prompt temporary relief for
hours from pain and burning
itch in hemorrhoidal tissues, then
helps shrink swelling of these
tissues caused by inflammation.
The name: Preparation H®. No
prescription is needed. Prepa-
ration H. Ointment and sup-
positories. Use only as directed.

— Alyva pabrangs, kai jos
pritrūks šildymui, sako specia-
listai.

— Mula Chomeini pakartoti-
nai atsisakė kalbėti apie Irano
skolas Amerikai.

• Vidutiniško vyro smegenys
sveria 49 uncijas. moters — 44
uncijas.